

Stand van de gemeente Groningen 2026

vanuit data en onderzoek

6 mei 2026

OIS Groningen

Inhoudsopgave

Inleiding	3
De belangrijkste ontwikkelingen	4
Prognoses: groei door migratie, meer senioren, meer alleenstaanden	5
Druk op bedrijvigheid blijft	7
Woningmarkt snakt naar meer woningen	9
Groen en duurzaamheid van belang voor klimaat en inwoners	12
Verkeersveiligheid onder druk	15
Armoede: daling op lange termijn	17
Jeugd ervaart meer mentale druk	20
Gezondheid, vergrijzing en het zorgstelsel	23
Contacten en meedoen: verschillen in wijken en leeftijdsgroepen	25
Hulp en zorg voor Stadgers dichterbij dan voor inwoners dorpen	27
Meeste saamhorigheid in dorpen	29
Vertrouwen in gemeente toegenomen, praktische info graag 'op de mat'	30
Criminaliteit rond harddrugs stijgt, jeugdcriminaliteit daalt	32
In de wijken: meer inwoners verwachten vooruitgang buurt	34
Colofon	36

Inleiding

De voorliggende cijfers zijn afkomstig uit registraties, enquêtes en onderzoeken. Daarbij worden registraties doorgaans permanent bijgehouden, worden enquêtes met een vaste regelmaat uitgevoerd en zijn de onderzoeken meestal eenmalig.

In deze editie komen alle beleidsthema's aan de orde. Over sommige onderdelen is het afgelopen jaar (nog) geen nieuwe informatie beschikbaar gekomen. Deze delen zijn herkenbaar aan de cursieve tekst. Zodra meer recente informatie beschikbaar is, wordt de tekst vervangen.

De thema's worden in de Basismonitor voortdurend geactualiseerd, de wijkcompassen eens per twee jaar.

Thema's: basismonitor-groningen.nl/stand

Wijken en dorpen (2024): basismonitor-groningen.nl/kompas

In deze rapportage beschouwen we de wijken in hun geheel. Binnen wijken zijn er verschillen, vooral in de grotere wijken. Bij de grotere wijkvernieuwingswijken zijn er delen in de wijk die er beduidend minder goed voor staan. Wijkdelen waar het beter gaat compenseren dat.

Wijkvernieuwingswijken

De gemeente Groningen telt 9 wijkvernieuwingswijken. Dat zijn De Hoogte, de Indische buurt en de Oosterparkwijk direct ten noorden van het stadscentrum. In het noordwesten zijn dat Selwerd, Paddepoel en Vinkhuizen. Ten noordoosten staan Beijum en Lewenborg op de lijst voor wijkvernieuwing, en aan de zuidkant De Wijert.

De belangrijkste ontwikkelingen

1. Met het merendeel van de inwoners van Groningen gaat het over het geheel genomen goed. Tegelijk heeft een ander deel van de inwoners te maken met lastige situaties die veel aandacht vragen, vaak op meerdere levensgebieden die onderling verweven zijn. Denk aan armoede, gezondheid en woonsituatie. Voor een deel van de kinderen in de gemeente betekent dit dat ze een aanmerkelijk ongunstiger startpositie in het leven hebben.
2. Er is op de lange termijn een afname van het aantal inwoners en kinderen dat leeft in armoede. De omvang van de afname verschilt tussen de oude en nieuwe definitie van armoede. *Segregatie in het onderwijs is er vooral via het opleidingsniveau van de ouders. De laatste 10 jaar is dit toegenomen in het basisonderwijs. Jongeren zijn relatief gezien het vaakste eenzaam en gaan achteruit qua psychische gezondheid.*
3. Het tekort aan woonruimte is op steeds meer manieren zichtbaar. *Ook de schaarste in ruimte voor bedrijvigheid blijft, net als de vele openstaande vacatures.*
4. Bij het ontwikkelen van gebieden ontstaan complicaties en vertraging door concurrentie om de ruimte. We zien een toenemende vraag naar bedrijfsruimte en woningen, en daarbij horende parkeerplaatsen, wegen en nutsvoorzieningen, en maatschappelijke en commerciële voorzieningen in nieuwe woonwijken. Voor de energietransitie en het aanpassen aan het veranderende klimaat is daarnaast ook ruimte nodig: bijvoorbeeld voor locaties voor het opwekken van duurzame(re) energie, meer groen dat ruimte heeft om te groeien en schaduwrijke looproutes.
5. Drugscriminaliteit is toegenomen en digitale criminaliteit heeft opnieuw veel slachtoffers gemaakt onder inwoners, ondernemers en organisaties. Wel is het aantal verdachte jongeren afgenomen, in wijkvernieuwingswijken en de gemeente als geheel. Dit is in lijn met de landelijk trend.
6. *In een aantal wijkvernieuwingswijken zien en/of verwachten de wijkbewoners verbeteringen: Selwerd/Tuinwijk, Indische buurt, Lewenborg en De Wijert. Dit zien we (nog) niet in Vinkhuizen en Hoogkerk, dat deels dezelfde kenmerken vertoont als de wijkvernieuwingswijken. In de wijkvernieuwingswijken gaat het om allerlei leefthema's: behalve veiligheid ook bijvoorbeeld de geschiktheid van de woning voor de leefsituatie, de inkomenssituatie en meedoen in de samenleving.*
7. *Prognose: de bevolking groeit met bijna 40.000 personen tot 2044, vooral door buitenlandse migratie voor studie, werk, asiel en gezin. Per saldo allemaal in de vorm van eenpersoonshuishoudens. Er is een toename van 75-plussers met 9.000 tot 25.600, met gevolgen voor o.m. voorzieningen en wonen.*

Prognoses: groei door migratie, meer senioren, meer alleenstaanden

Op 1 januari 2026 telt de gemeente ruim 244.000 inwoners, na een beperkte toename in 2025.

De berekende prognose wijst uit dat de bevolking van Groningen gestaag groeit van 244.000 in 2024 naar 283.000 in 2044, met een jaarlijkse groei van 0,7%. Deze groei is te danken aan binnenlandse en vooral buitenlandse migratie voor werk, studie, asiel en gezin. Berekeningen zijn gebaseerd op huidige ontwikkelingen en woningbouwplanning. Migratie is lastig te voorspellen vanwege de grote invloed daarop van politieke beslissingen en gebeurtenissen in de wereld.

Gemeente vergrijst

Tegelijkertijd vergrijst de gemeente: het aandeel 65-plussers stijgt van 15% naar 17% in 2035 en blijft daarna stabiel. In aantallen zal vooral het aantal 75-plussers toenemen: met 9.000, tot 25.600 personen in 2044. Deze toename heeft voor de gemeente consequenties via o.m. een aantal WMO-voorzieningen, zoals huishoudelijke hulp. De 'groene druk' (het aandeel jongeren) neemt juist af doordat deze groep minder sterk toeneemt dan andere leeftijdsgroepen. Dit is ook de landelijke trend (CBS, 2023). Na 2035 zal het aantal sterfgevallen het aantal geboorten overstijgen in Groningen.

Verskil in groei tussen de wijken

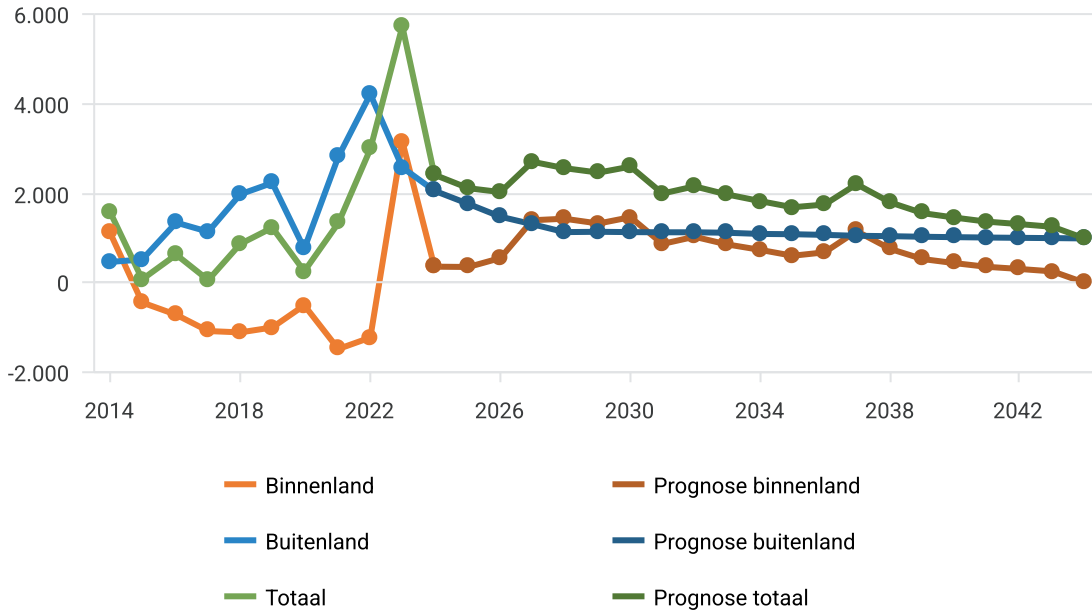
De bevolkingsgroei in Groningen verschilt sterk per wijk. Meerstad zal vooral groeien door jonge gezinnen, dankzij veel nieuwbouw en een hoog geboortecijfer. Daarentegen krijgen Hoogkerk e.o. en Noordoost te maken met bevolkingskrimp door minder jongeren en beperkte woningbouw. Het stadscentrum blijft populair bij jongeren en jongvolwassenen (63% tussen 20-34 jaar in 2043), terwijl dorpen zoals Glimmen, Onnen en Noordlaren vergrijzen, met een derde van de bevolking ouder dan 65 jaar.

Steeds meer eenpersoonshuishoudens

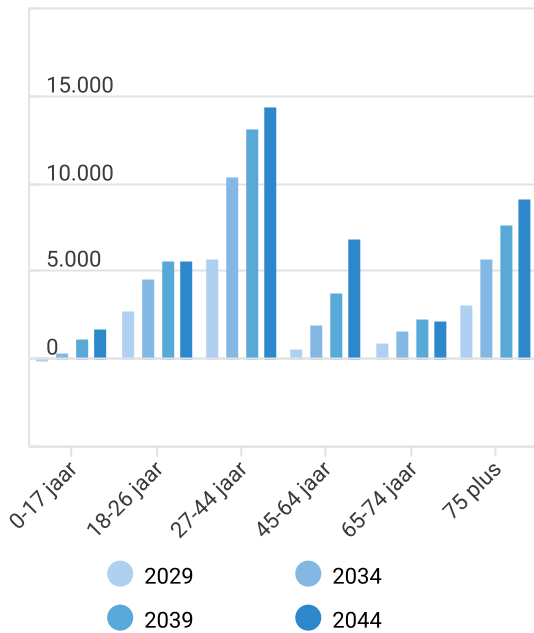
Het aantal huishoudens neemt sneller toe dan het aantal inwoners. Tussen 2024 en 2044 groeit het aantal huishoudens met 43.300 (+29%, inwoners +39.100). Dit komt voornamelijk door toename van het aantal eenpersoonshuishoudens, met ruim 20.000 tot aan 2044. Factoren zoals vergrijzing, veranderende gezinsstructuren en de aantrekkingskracht van Groningen op studenten en jonge professionals spelen hierbij een rol¹.

¹ Rapportage [Demografische vooruitzichten en huishoudensontwikkeling 2024-2044 gemeente Groningen](#)

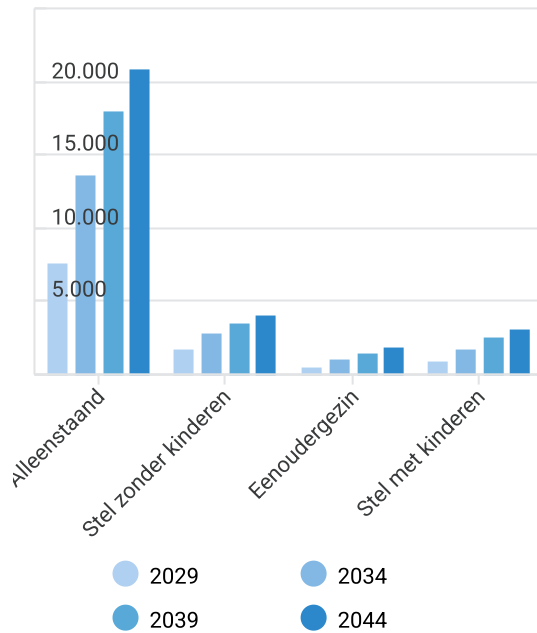
Binnenlandse en buitenlandse migratie, 2024-2044



Verwachte toename aantal inwoners naar leeftijdsgroep vanaf 2024



Verwachte toename aantal huishoudens naar type vanaf 2024



Druk op bedrijvigheid blijft

De stijging van de aantallen banen en vestigingen van de afgelopen jaren zet door. Tot april 2024 is er een toename geweest van het aantal vestigingen met ruim 700 tot bijna 27.000, terwijl het aantal banen is toegenomen met 1.000 naar een totaal van bijna 177.000. Aan de andere kant is er een toename van het aantal faillissementen. Sinds de coronaperiode lag het aantal faillissementen op een lager niveau dan voor de coronaperiode, maar de afgelopen jaren lijkt dit weer terug te keren naar het oude niveau. Een vergelijkbare trend is ook landelijk te zien.

De ontwikkeling van het vaste personeel volgt nog steeds de toenemende trend van de afgelopen jaren, terwijl de groep ingeleende uitzendkrachten voor het tweede jaar op rij daalt. Het totaal van ingeleende uitzendkrachten is nu met ruim 6.000 banen vergelijkbaar met dat van bijna 10 jaar geleden. Verreweg de meeste banen vinden we in de branche 'commerciële dienstverlening', gevolgd door 'gezondheidszorg', waar ook de grootste groei te noteren valt.

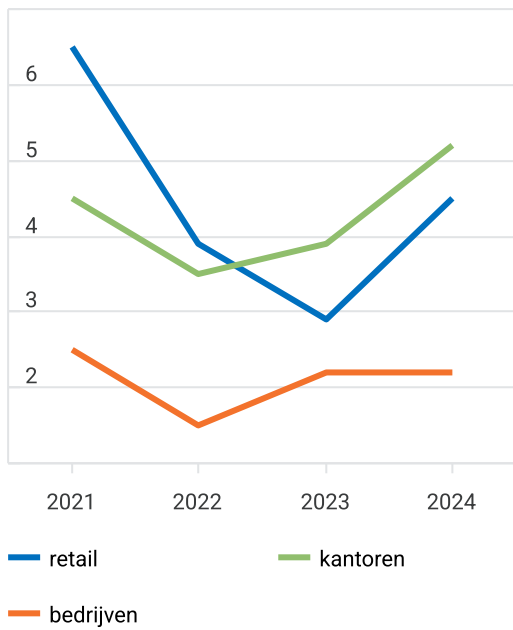
Het aantal inkomende forenzen is bijna twee keer zo groot als de uitgaande pendel. Groningen heeft meer banen per 1.000 inwoners dan de meeste andere middelgrote gemeenten (2025: 740).

Bedrijfsruimte en personeel

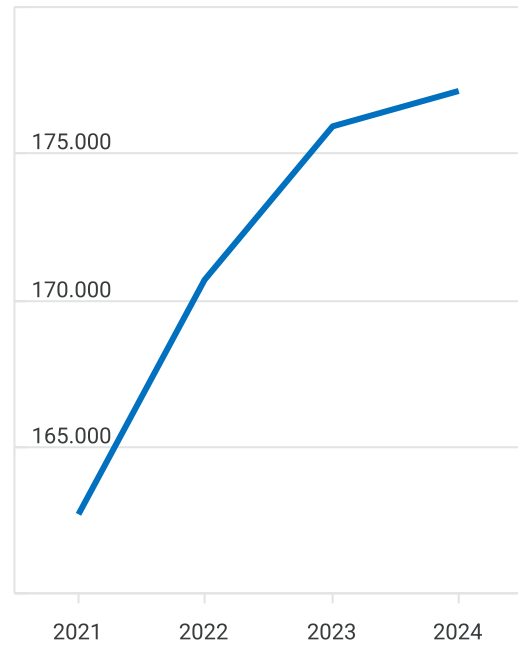
De leegstand van bedrijfsruimtes is in 2024 licht gestegen ten opzichte van de vorige periode, maar de totale leegstand is nog steeds laag en bereikt nog niet de 'gezonde leegstand' van 5%. Het aantal openstaande vacatures is iets gedaald, en ligt voor 2024 rond de 21.000 openstaande vacatures voor de regio Groningen-Drenthe. Hoewel er de afgelopen jaren sprake is van een lichte daling in het aantal vacatures is het nog steeds bijna twee keer zo hoog als het niveau van voor de coronacrisis. Er zijn en komen minder mensen die het werk kunnen doen. Hoewel de werkloosheid in aantallen iets is toegenomen, blijft het percentage laag. En de grote leeftijdsgroepen die geboren zijn na de tweede wereldoorlog zijn bezig met pensioen te gaan. Aan de andere kant zijn toenames te verwachten van de vraag naar arbeidskrachten in sectoren als bouw en zorg.

De druk op nutsvoorzieningen als stroom en drinkwater vormt een extra aandachtspunt bij het ontwikkelen van nieuwe locaties. Dit geldt zowel voor bedrijven en voorzieningen als voor woningen.

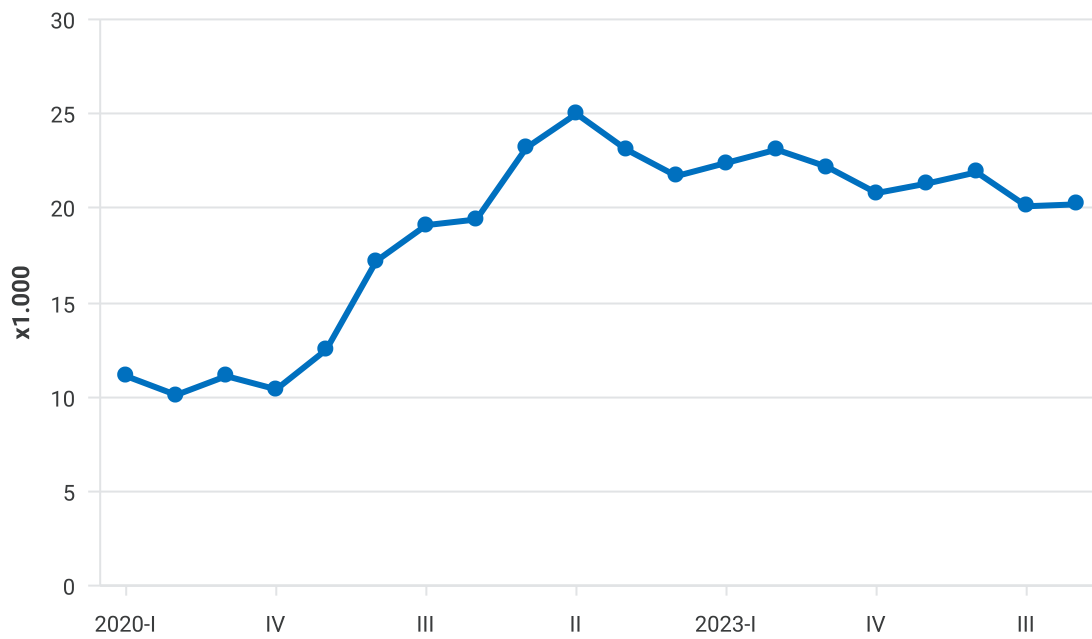
Percentage leegstaande m2 in de gemeente, 2021-2024



Aantal banen in de gemeente, 2021-2024



Openstaande vacatures in de regio Groningen-Drenthe, 2020-2025



Woningmarkt snakt naar meer woningen

De druk op de woningmarkt is de afgelopen jaren in Groningen behoorlijk toegenomen. Het inwonerspanel gaf dit als belangrijkste thema voor de gemeenteraadsverkiezingen in 2026. Zo zijn de woningprijzen van bestaande koopwoningen afgelopen jaar verder toegenomen van gemiddeld 373.400 tot 396.600 in 2025. De gemiddelde verkoopduur van bestaande woningen is nog verder teruggelopen, naar 1 maand. Onderzoek naar huisvesting onder jongeren in 2025 wees uit dat zij heel moeilijk woonruimte kunnen vinden. Ze geven gemiddeld een 3,5 op een schaal van 1 tot 10. Dit geldt voor internationale jongeren nog sterker dan voor Nederlandse. Gemiddeld betalen jongeren €699 voor hun woonruimte. Voor een studentenkamer betalen ze gemiddeld €459.

Geen woning

Verder neemt de dak- en thuisloosheid in de provincie Groningen toe. Meer mensen overnachten in de openbare ruimte of overnachten tijdelijk bij familie en kennissen. Dit blijkt uit de Monitor Dakloosheid die geregistreeerde dak- en thuisloosheid in beeld brengt. In mei vindt een speciale teldag plaats in alle Groningse gemeenten waarbij ook de verborgen (niet-geregistreeerde) dak- en thuisloze mensen worden geteld. We signaleren een groot en toenemend aantal dak- en thuisloze mensen die primair woningzoekend zijn, zonder zorgvraag.

Er zijn in 2025 ongeveer 900 nieuwe woningen opgeleverd. De woningvoorraad is eind 2025 uitgekomen op bijna 126.000 (voorlopige cijfers van het CBS). Er zijn vooral appartementen bij gekomen. Na een jarenlange toename van het aantal particuliere huurwoningen, is daar sinds enige tijd een afname zichtbaar. Het aantal woningen in eigendom van de bewoner is juist toegenomen. De woningen van corporaties zijn ongelijk verdeeld over de gemeente, in een aantal wijken is meer dan de helft van de woningen in het bezit van een corporatie, in andere wijken zijn deze nauwelijks te vinden. Het aantal sociale huurwoningen is de laatste vijf jaar ongeveer gelijk gebleven.

Ontwikkelingen in de woningvoorraad in het oostelijke deel van gemeente (Ten Boer, Ten Post) worden voornamelijk bepaald door de versterkingsoperatie vanwege geleden gaswinningschade.

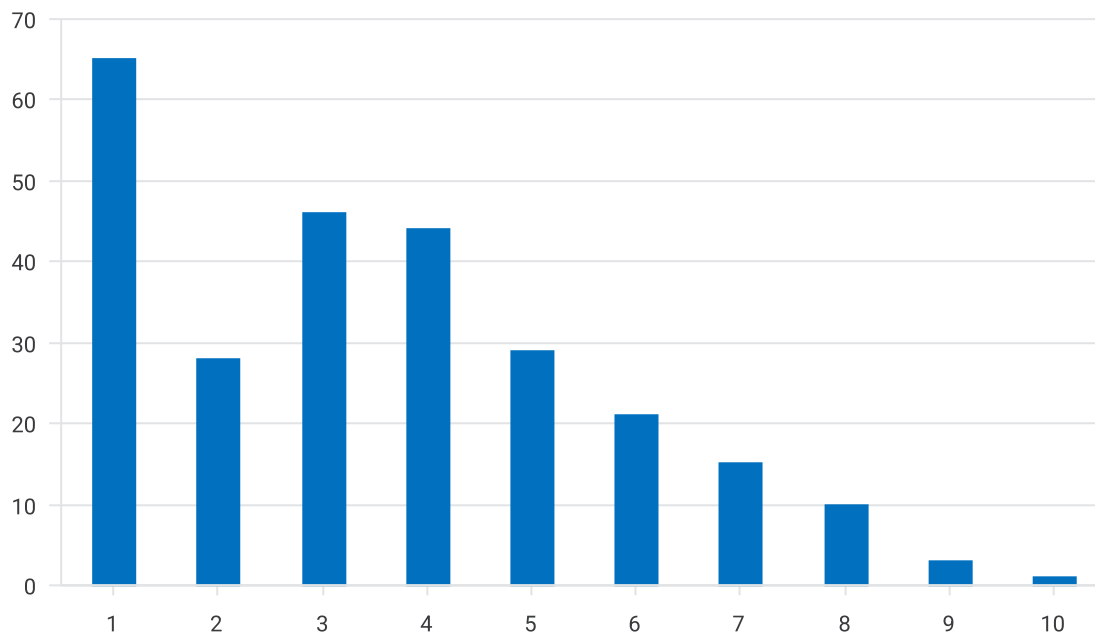
Woningbouwplannen

In de periode tot en met 2032 staan er duizenden woningen gepland om opgeleverd te worden. Daarmee wordt een bijdrage geleverd aan het oplossen van de forse woningtekorten. We houden rekening met vertraging en uitval van plannen door 30% meer te programmeren dan er nodig is. De 70% die overblijft is goed voor gemiddeld 1.960 nieuwbouwwoningen per jaar in de periode tot en met 2032. Daar komen toevoegingen bij in de bestaande voorraad (zoals splitsingen). Maar er worden ook woningen gesloopt, bijvoorbeeld in het kader van wijkvernieuwing, waarna het een aantal jaren duurt voordat de nieuwe woningen zijn teruggebouwd.

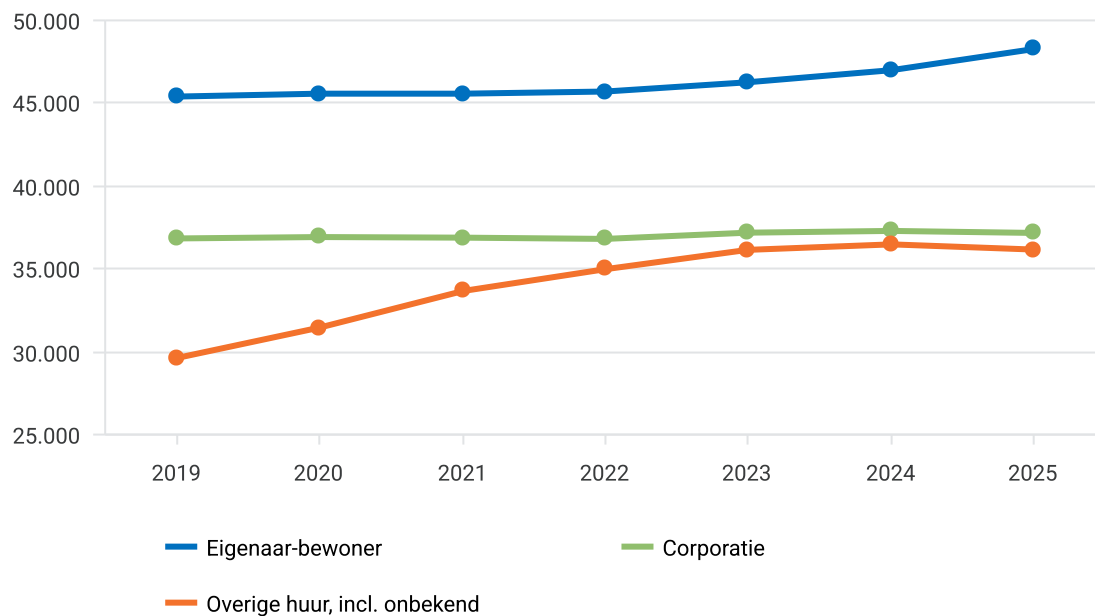
Bij een groeiende stad horen meegroeiende voorzieningen zoals onderwijs, sport en cultuur, maar ook commerciële voorzieningen. Het ontwikkelen van nieuwe plannen loopt steeds vaker vertraging op, onder meer door discussies over normen voor het parkeren van auto's.

Jongeren: hoe makkelijk vind je het zoeken naar een woning in de gemeente Groningen?

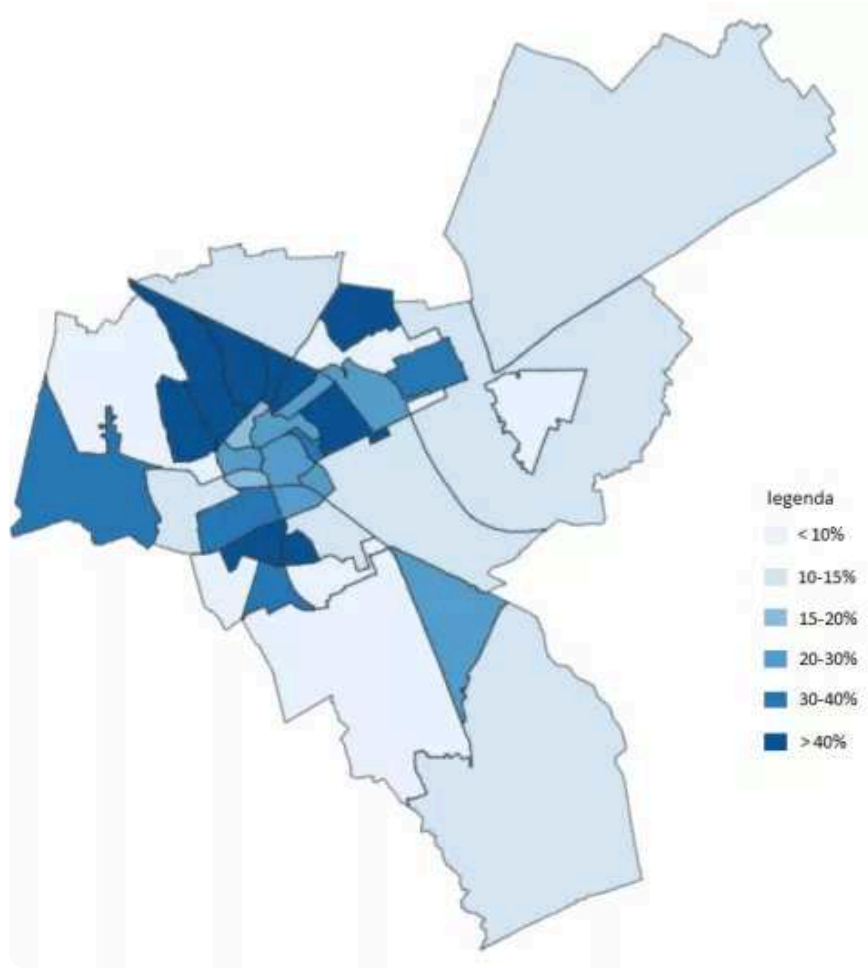
1 (heel moeilijk) tot 10 (heel makkelijk), (n=262)



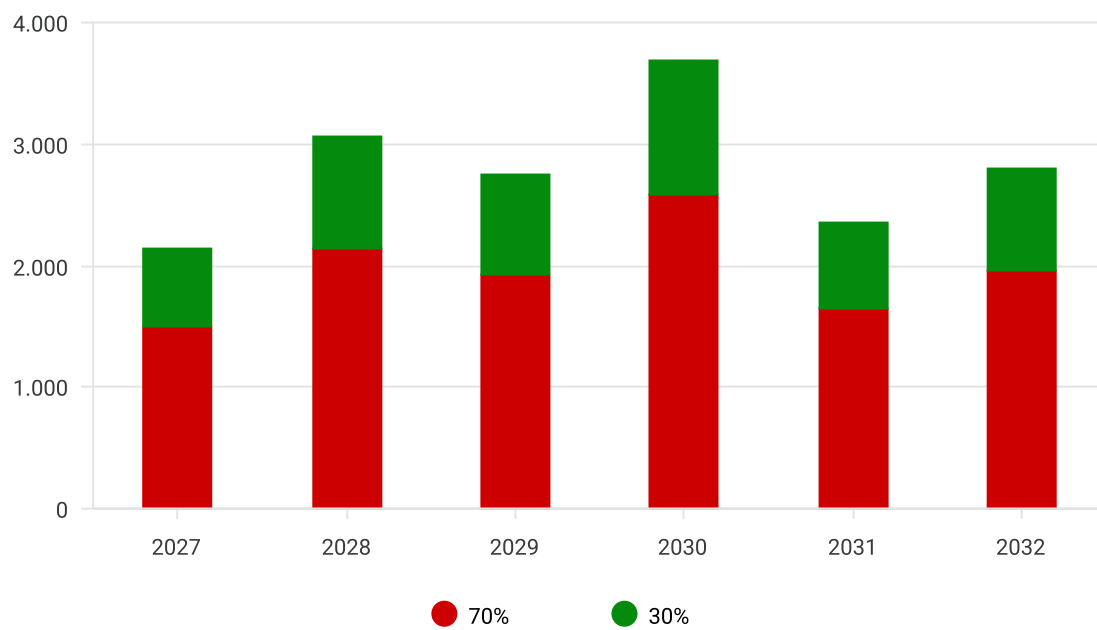
Eigendom woningen, 2019-2025



Percentage corporatiewoningen per wijk, 2025



Planning woningen gemeente Groningen



Groen en duurzaamheid van belang voor klimaat en inwoners

Eind 2025 is inwoners gevraagd mee te denken over de thema's voor de gemeenteraadsverkiezingen. Op de derde en vierde plaats stonden de thema's groen en duurzaamheid. Groen speelt een belangrijke rol in de leefbaarheid van de woonomgeving en in de omgang met het veranderende klimaat. Duurzaamheid is bedoeld om de klimaatverandering zo klein mogelijk te houden en helpt ook bijvoorbeeld om energielasten voor huishoudens omlaag te brengen. Sinds 1901 is het Nederlands klimaat al met 2,3°C opgewarmd.

Inwoners en klimaatverandering

In 2025 is het inwonerspanel gevraagd naar hun ervaring en mening over klimaatadaptatie. Het aandeel dat gelooft dat klimaatverandering bestaat, is sinds 2019 gestegen van 88% naar 92%. Er is ook een toename in het aandeel dat van mening is dat menselijk handelen de voornaamste oorzaak van klimaatverandering is. Inwoners ervaren met name overlast van hitte en droogte. Woningeigenaren hebben hiertegen vaker zelf maatregelen genomen dan huurders. De verantwoordelijkheid voor het beperken van (de effecten van) klimaatverandering leggen zij het meest bij de Rijksoverheid, gevolgd door de provincie en daarna de gemeente.

Vitamine G

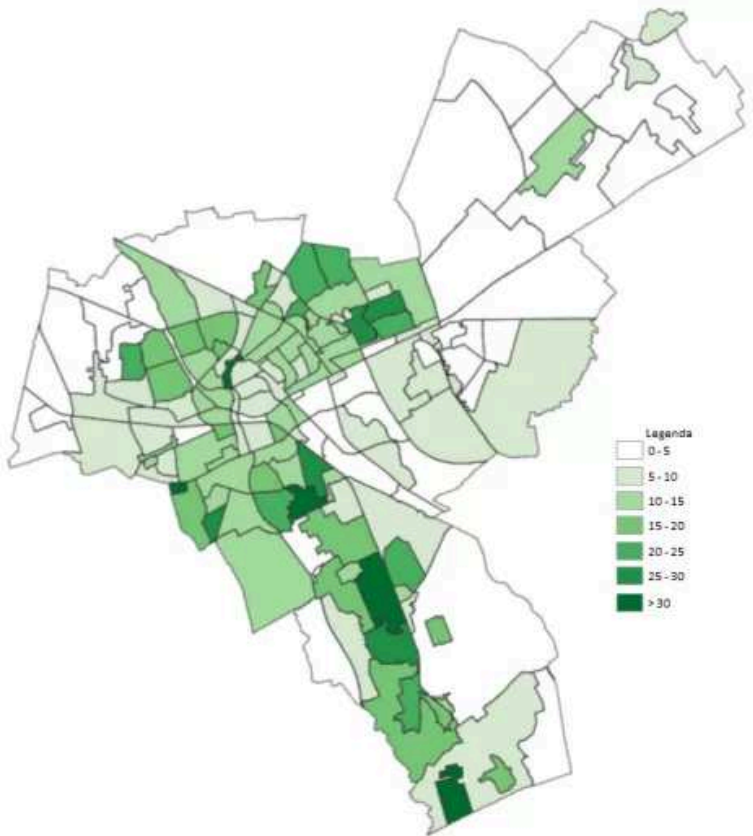
Op hete dagen in de zomer is het op plekken met veel verharding tot wel 6°C warmer dan in buitengebied met meer groen. De temperatuur kan 10 graden lager zijn onder een boom. Op dit moment zijn er 127.000 openbare bomen in de gemeente en daarnaast nog meer privéboomen. De gemeente streeft in het nieuw opgestelde bomenplan naar 30% boomkroonbedekking per woonbuurt. Aangezien bomen ook ruimte nodig hebben om gezond te kunnen groeien, doet deze ambitie een beroep op de beschikbare ruimte. Een analyse in 2022 wijst uit dat 2 woonbuurten in de gemeente al voldoen aan dit streven: Villabuurt en Haren-Zuidoost. Verder komen Lewenborg-Noord en -West een eind in de richting. Maar er zijn ook woonbuurten die niet boven de 7% komen. Voorbeelden hiervan zijn de Badstratenbuurt, De Linie en Hoogkerk-Dorp. Gemiddeld is 75% van de inwoners tevreden over de nabijheid van groen, zoals grasveldjes, bomen en parken.

Broeikasgassen

Uitstoot van broeikasgassen draagt bij aan klimaatverandering. De afgelopen jaren is een forse afname van deze uitstoot zichtbaar in de gemeente, die 8% groter is dan de landelijke reductie (44% resp. 36% tussen 1990 en 2023). Berekende prognoses laten voor de gemeente reducties zien van circa 64% in 2030 en circa 72% in 2035.

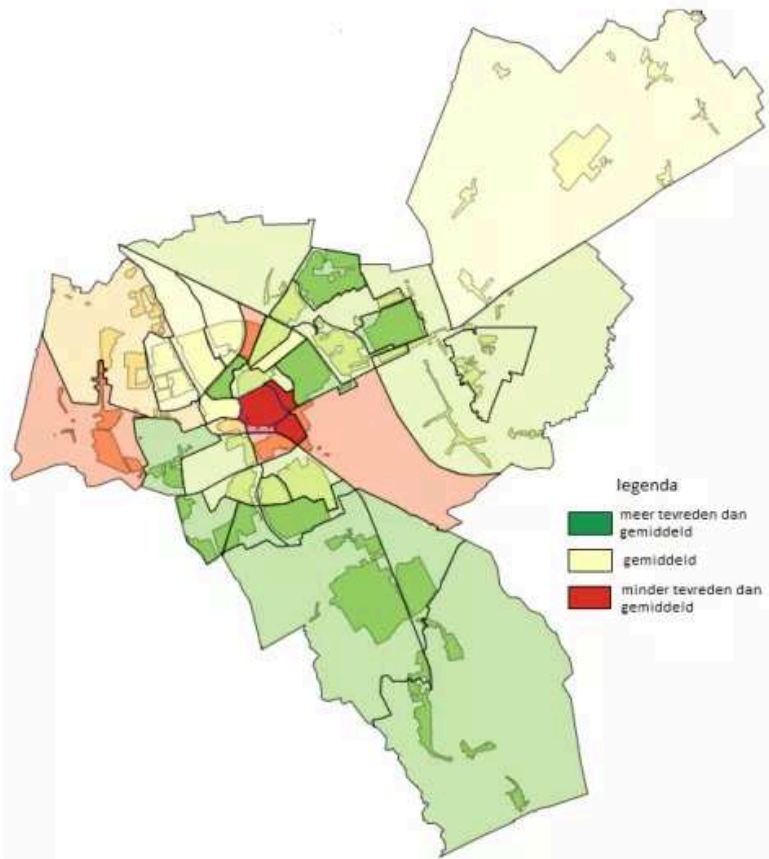
Twee derde van de respondenten van het inwonerspanel steunt de overgang naar aardgasvrij wonen. Er is een grote behoefte aan duidelijke informatie en ondersteuning om hun zorgen over kosten, praktische uitvoerbaarheid en keuzevrijheid weg te nemen.

Boomkroonbedekking per woonbuurt, 2022

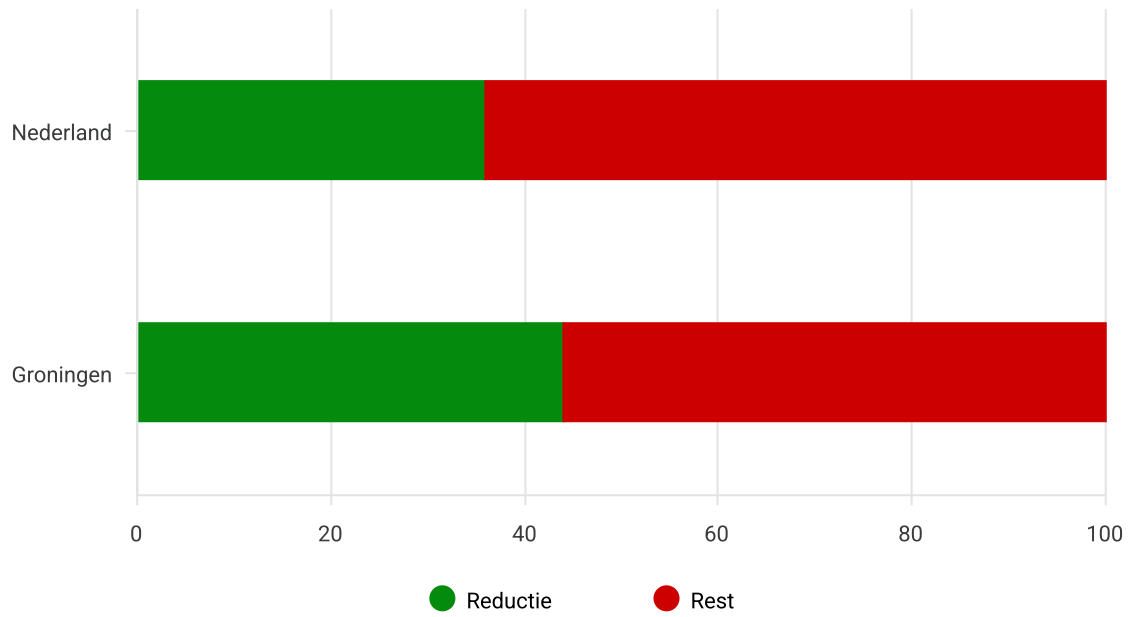


bron: Bomenplan gemeente Groningen

Percentage inwoners dat tevreden is over de nabijheid van groenvoorzieningen, 2024



Percentage afname broeikasgassen 1990-2023, CO2-equivalenten



bron: CO2-monitor gemeente Groningen 2026

Verkeersveiligheid onder druk

In 2025 groeide Groningen in inwoners, arbeidsplaatsen en bezoekers. Daardoor nam de drukte in het verkeer verder toe. Binnen de gemeente verplaatsen mensen zich voornamelijk per fiets of te voet: 47 en 30%. Van en naar de gemeente reist men vooral per auto (67%, ODIN 2022-2023).

Het aantal verkeersslachtoffers (doden en gewonden) is sinds 2019 verdubbeld, tot 503 in 2025 (voorlopig cijfer geregistreerde ongevallen politie, VIA Stats). Tegelijkertijd varieert het aantal ongevallen tussen de 900-1200 per jaar. In andere woorden: de kans op een ongeval wisselt door de jaren heen, maar de kans op letsel is gestegen, vooral onder jongeren, fietsers (waaronder e-bikes) en brom- en snorfietzers. Dit komt onder meer door de toegenomen verscheidenheid van voertuigen, zoals e-bikes (waaronder fatbikes), bakfietsen en speed-pedelecs. De grotere verschillen tussen massa en snelheid van voertuigen leidt tot meer ongevallen met slachtoffers. Verkeersveiligheid is het meest genoemde probleem in de enquête leefbaarheid 2024, vooral in de dorpen en wijken aan de randen van de gemeente, zoals Dorpen-oost, Glimmen/Onnen/Noordlaren en Haren-west.

Openbaar vervoer

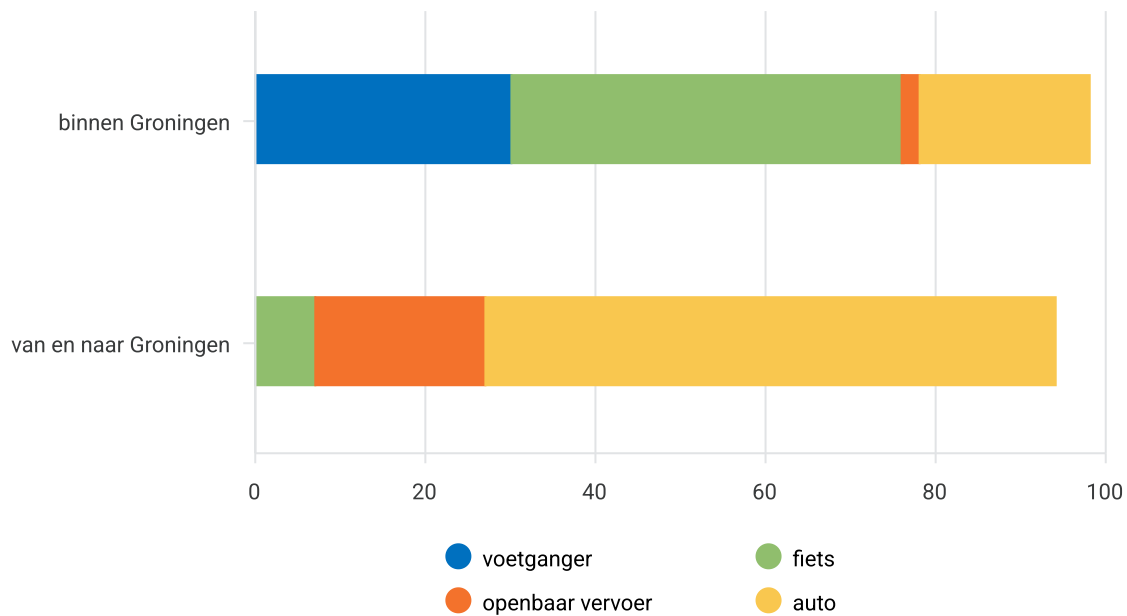
Ook in de bus is het drukker geworden, doordat er minder bussen (90%) rijden voor bijna evenveel passagiers (96%) als in 2019, voor corona (bron OV-bureau).

Uit een onderzoek bij inwoners met een beperkt budget (Stadlerpas 120% bijstandsnorm) bleek dat bijna zes op de tien respondenten afhankelijk zijn van het OV om te reizen. Voor een tiende van de respondenten is het OV het enige vervoersmiddel waarmee zij zich verplaatsen. Hoge kosten voor OV-gebruik en een gebrek aan financiële middelen zijn de grootste barrières voor respondenten om (vaker) het OV te gebruiken. Deze combinatie kan zorgen voor verminderde maatschappelijke deelname. Bij een kleine groep respondenten zijn lichamelijke beperkingen een extra obstakel voor reizen met het OV.

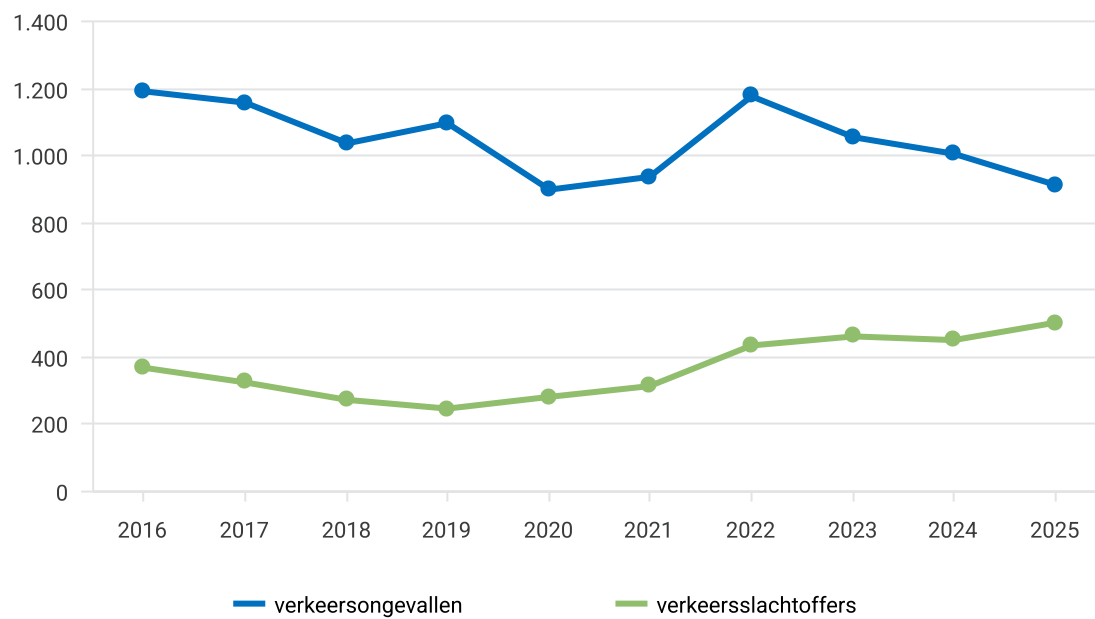
Parkeren met als doel winkelen, horeca, werken en studeren

Mensen die parkeren op P+R-terreinen en parkeergarages geven als reden het meest winkelen, gevolgd door horecabezoek. Bij parkeergarages in het centrum is winkelen de meest voorkomende bestemming, met een duidelijke stijging in 2025 (+17 procentpunten ten opzichte van 2023). Horecabezoek neemt ook toe (+19 procentpunten) en wordt vooral genoemd bij garages zoals Boterdiep, Forum en Westershaven. Bij parkeergarages buiten het centrum, zoals Station Europapark en Circus blijft werk of studie een belangrijke reden. Dit geldt ook voor P+R-terreinen.

Vervoerswijzen gemeente Groningen, 2023



Aantallen ongevallen en slachtoffers in het verkeer gemeente Groningen



Armoede: daling op lange termijn

Het aandeel inwoners dat in armoede leeft in de gemeente Groningen is structureel hoger dan gemiddeld in Nederland. In 2024 valt 5,8% van de inwoners in Groningen onder de (nieuwe) armoedegrens, meer dan in Nederland (3,1%).

Nieuwe meetmethode

De gemeente baseerde haar inzichten over armoede tot nu toe op de sociale-minimumgrens, berekend door het CBS. In 2025 hebben het CBS, SCP en Nibud een nieuwe methode ontwikkeld om armoede te meten. Behalve naar inkomen is hierbij ook gekeken naar wat een huishouden overhoudt na het betalen van woon- en energielasten en zorgpremie. Daarnaast neemt de methode de financiële buffer (het vermogen) van huishoudens mee. Dit alles levert andere aantallen op en (deels) andere groepen inwoners die in armoede leven. Ook maakt het de uitkomsten gevoeliger voor veranderingen als woon- en energielasten en koopkrachtmaatregelen. In de Armoedemonitor behandelen we deze verschillen uitgebreid; deze verschijnt later in 2026.

Het aantal inwoners onder de (nieuwe) armoedegrens daalde van 24.700 naar 13.400 tussen 2018 en 2024. Bij de grens 110% van het sociaal minimum lagen de aantallen hoger en was de daling in dezelfde periode veel geringer: van 24.100 naar 22.200. In 2024 zien we bij de armoedegrens een stijging ten opzichte van 2023 van 4,9% naar 5,8% (+ 2.300 personen).

Afname kinderen in armoede

In de gemeente Groningen woont 3,5% van de minderjarige kinderen in een huishouden dat te maken heeft met armoede: 1.200 kinderen. Gemiddeld in Nederland is dit 2,8% van de kinderen. Het aandeel kinderen in armoede daalde sinds 2018. In de gemeente Groningen daalde dit percentage meer dan in Nederland als geheel, dus het verschil is kleiner geworden. In Groningen gaat het om een daling van 4.000 naar 1.200 kinderen tussen 2018 en 2024. Bij 110% van het sociaal minimum gaat het in dezelfde periode om een afname van 4.300 naar 3.600 kinderen; van 13% naar 11%.

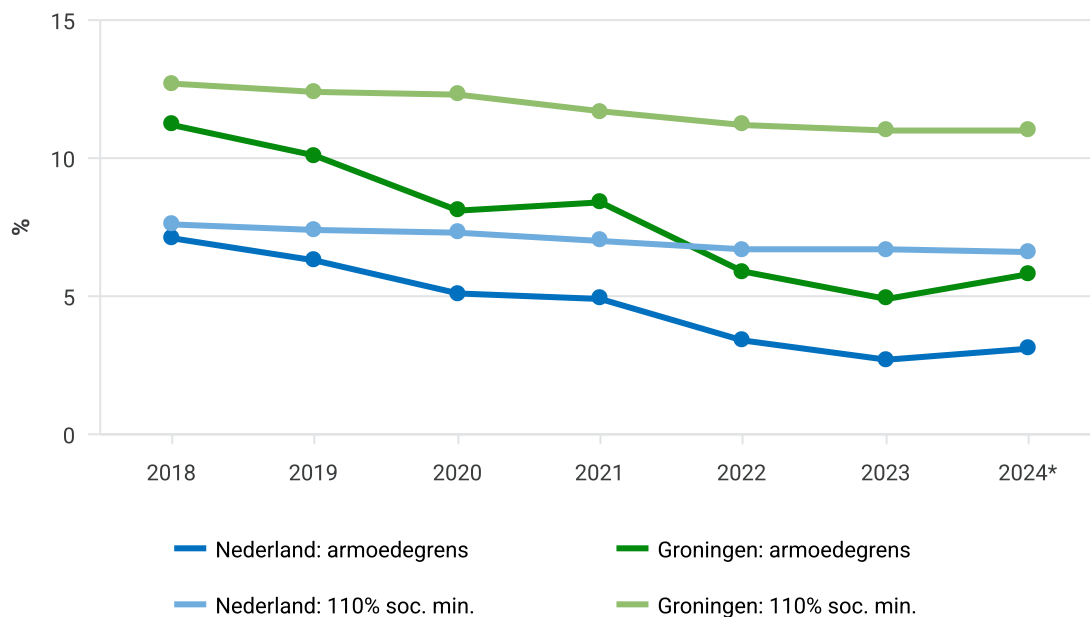
Werkloosheid gedaald

Werk verhoogt meestal het inkomen tot boven de armoedegrens, al geldt dat niet voor iedereen. Het werkloosheidspercentage is in de afgelopen jaren gedaald van 8,4% in 2019 naar 7,4% in 2025. Dit betekent dat steeds meer inwoners aan het werk zijn. Toch verschilt de werkloosheid sterk per wijk. De hoogste percentages zien we in de wijkvernieuwingswijken.

Omgekeerd is de (netto) arbeidsdeelname in de gemeente in de afgelopen jaren is toegenomen tot 72% in 2024 (in 2014 was dat 63%), tot vlak onder het landelijke gemiddelde. Vooral onder jongeren is de arbeidsdeelname toegenomen, en ook meer dan gemiddeld in het land.

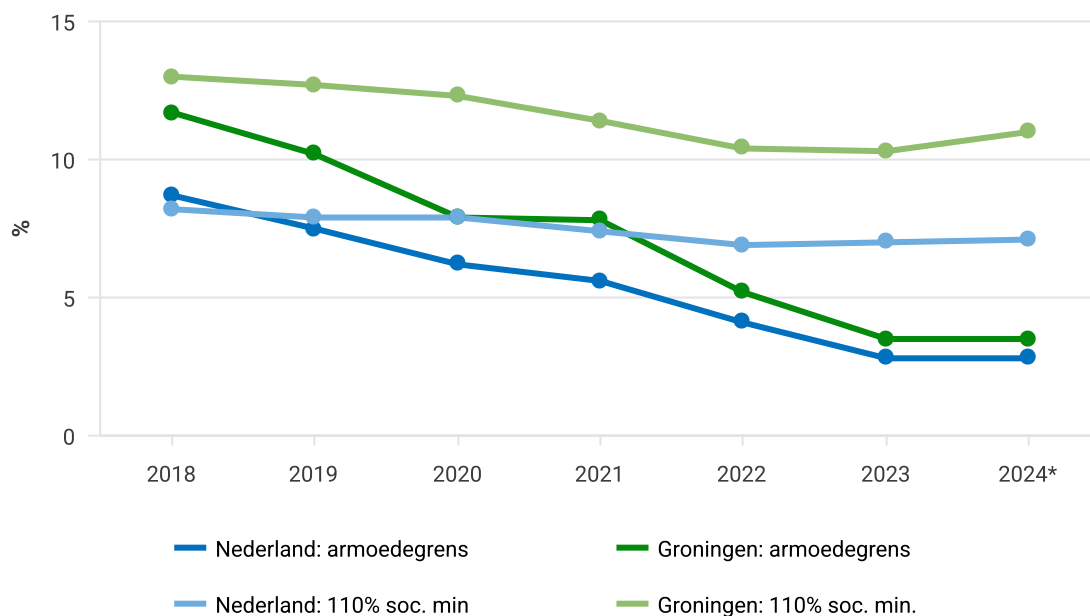
Percentage inwoners van Nederland en de gemeente Groningen dat in armoede leeft, 2018-2024*

*voorlopige cijfers CBS

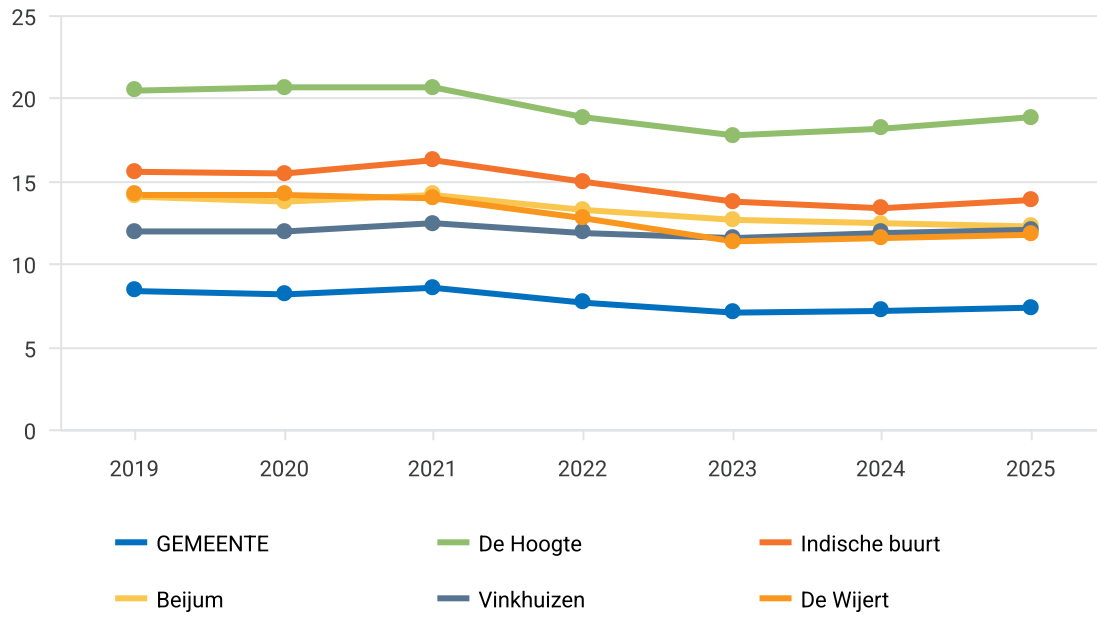


Percentage minderjarige kinderen in de gemeente Groningen en Nederland dat in armoede leeft, 2018-2024*

*voorlopige cijfers CBS



Wijken met de hoogste werkloosheidspercentages in 2019-2025



Jeugd ervaart meer mentale druk

Om te bevorderen dat iedereen gelijke kansen krijgt, moeten we uiteraard beginnen bij kinderen. Een belangrijke scheidslijn verloopt langs ongelijkheid in het genoten onderwijs. Een afgeronde opleiding vergroot de kansen op de arbeidsmarkt en verhoogt daarmee ook het perspectief op een stabiel en toereikend inkomen. En dat is een hulpbron voor mee kunnen doen in het leven.

De gemeente Groningen telt in 2026 ongeveer 14.000 leerlingen in het basis-, 2.000 in het speciaal en 16.000 in het voortgezet onderwijs. Iets meer dan de helft van de basisschoolkinderen gaat naar een openbare school. Van de peuters en basisschoolleerlingen in Groningen behoort 13% in 2025 tot de kinderen met het hoogste risico op onderwijsachterstand. In heel Nederland ligt dit percentage op 15%. Het gaat in de gemeente Groningen om ruim 300 peuters en bijna 1.900 schoolkinderen.

Voor maatschappelijke samenhang is het van belang dat verschillende groepen mensen contact met elkaar hebben. Wanneer dit niet gebeurt en veel mensen in hun eigen 'bubbel' leven, spreken we van segregatie. Voor kinderen kan dit negatieve gevolgen hebben voor hun sociale ontwikkeling. Het eerste onderzoek voor de monitor segregatie in het onderwijs toont aan dat er in de gemeente Groningen vooral segregatie is op basis van het opleidingsniveau van de ouders. Deze segregatie is met name in het basisonderwijs de afgelopen tien jaar toegenomen.

Jongeren zonder startkwalificatie

Het percentage jongeren (van 12 tot en met 22 jaar) dat zonder een startkwalificatie het onderwijs heeft verlaten was 3,1% in schooljaar 2023-'24. Sinds 2021-'22 is dit een lichte afname, maar nog steeds een hoger niveau dan in de jaren daarvoor. Onder jongeren die mét diploma het onderwijs verlaten is dit steeds vaker een hbo- of wo-diploma. Inmiddels geldt dit voor bijna de helft van de beroepsbevolking, bij vrouwen nog wat meer dan bij mannen.

Mentale druk

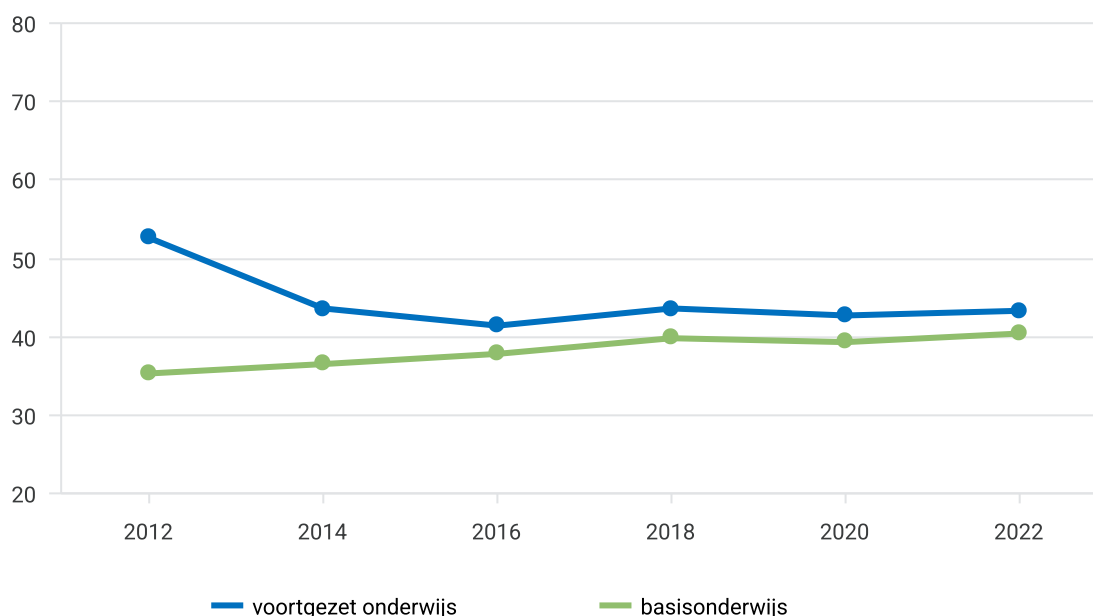
De laatste tijd staat in de belangstelling dat veel jongeren psychische druk ervaren. De jeugdgezondheidsenquête onder middelbare scholieren wijst uit dat dit in de gemeente Groningen duidelijk is toegenomen en bij een hoger percentage jongeren speelt dan in Nederland gemiddeld. Ook zijn jongeren relatief gezien het vaakste eenzaam. Maar verreweg de meeste kinderen en jongeren in Groningen hebben een normale psychosociale gezondheid (85%), voelen zich gezond (78%), zijn weerbaar (87%) en worden niet gepest op school (83%) of online (90%). In vergelijking tot Nederlandse gemiddelden gaat het voor sommige indicatoren beter en andere indicatoren minder goed met de jeugd in de gemeente Groningen.

Jeugdhulp

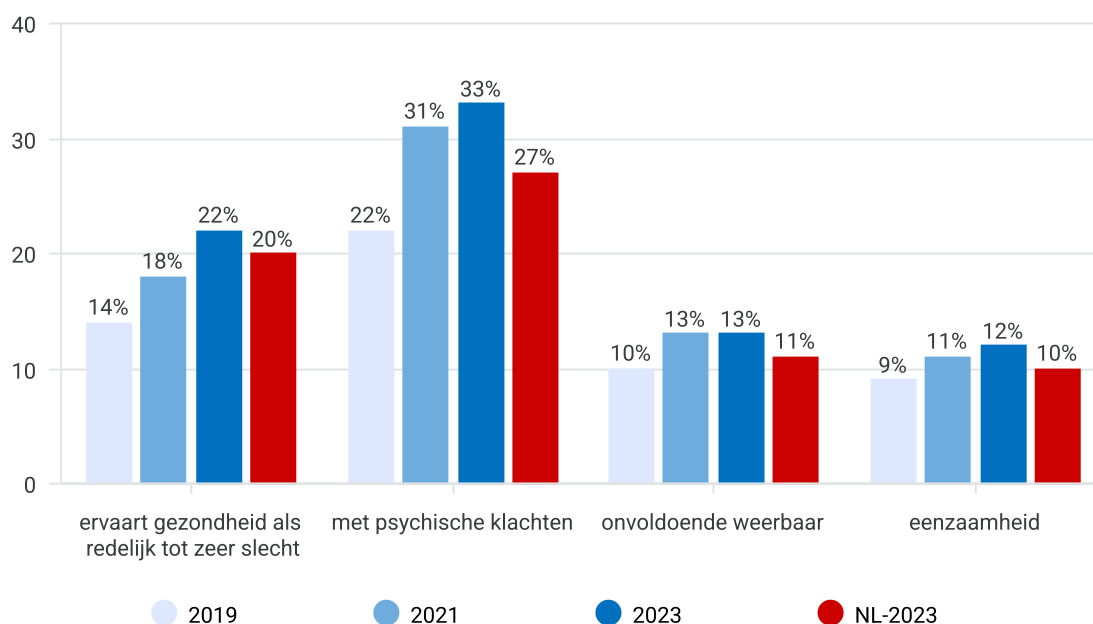
Het aantal jeugdigen (en gezinnen) dat ondersteuning heeft gekregen vanuit de Jeugdwet is de laatste jaren redelijk stabiel. In 2024 zijn ongeveer 5.790 cliënten ondersteund, in 2022 en 2023 lagen de aantallen iets lager met ongeveer 5.600 cliënten. Deze totalen worden opgebouwd uit meerdere onderdelen van geïndiceerde ondersteuning (ZIN, PGB, TOM) en de recent ingevoerde basisjeugdhulp. Binnen en tussen de

verschillende onderdelen zijn wel veranderingen geweest, bijvoorbeeld door de invoering van basisjeugdhulp in 2023. Aan de totale aantallen is niet te zien hoe zwaar de ingezette hulpvormen zijn. Tussen de verschillende buurten, wijken en dorpen in Groningen zijn duidelijke verschillen in omvang en aard van de ondersteuning. We zien hierbij de wijken terug waar meer inwoners met lastige situaties te maken hebben, maar ook in andere wijken ontvangen kinderen en gezinnen jeugdhulp.

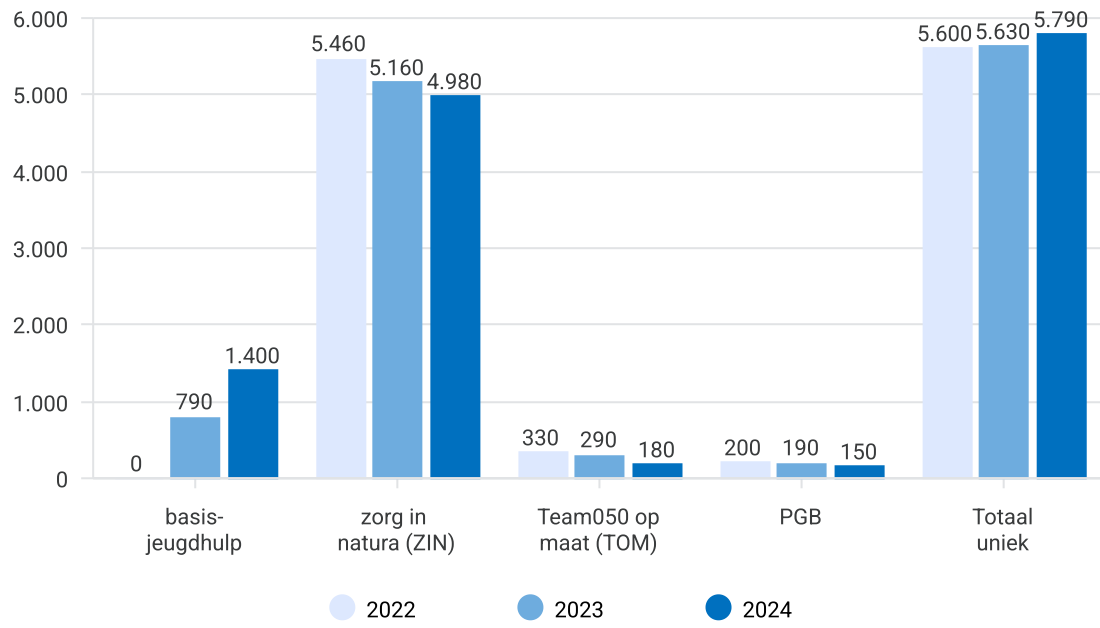
Segregatiescore voor opleidingsniveau ouders, 2012-2022, bron: CBS (bewerking OIS)



Gezondheid jeugd in het voortgezet onderwijs, 2019-2023, bron: GGD-jeugdmonitor



Aantal unieke jeugdigen met vormen van jeugdhulp



Gezondheid, vergrijzing en het zorgstelsel

De meeste inwoners van de gemeente (74,7%) beoordelen de eigen gezondheid als goed of zeer goed in de GGD-enquête over gezondheid in 2024. Ouderen waarderen de eigen gezondheid doorgaans wat lager dan jongeren. In de wijkvernieuwingswijken zien we ook minder gunstige scores. Verder kampt 35% van de volwassen Nederlanders met chronische klachten en/of aandoeningen. In Groningen ligt dit percentage met 32% iets lager, doordat de gemeente relatief veel jonge inwoners heeft. Bij de 65-plussers gaat het om de helft van de mensen.

Het aandeel volwassenen met (een matig/hoog) risico op psychische klachten zoals angst- en depressiestoornissen, is toegenomen van 38% in 2016 naar 46% in 2024. In de tussenliggende coronajaren was dit nog hoger: 50% in 2020 en 59% in 2022. Ook het aandeel jongeren met psychische klachten is in de afgelopen jaren toegenomen.

Ondersteuning

In 2024 maakten bijna 15.000 personen gebruik van één of meer Wmo-voorzieningen. Sinds 2019 is dit aantal gestaag gedaald met ruim 800 personen. Ook werden de meeste soorten voorzieningen minder gebruikt, vooral collectief vervoer. Bij huishoudelijk hulp was er juist een toename.

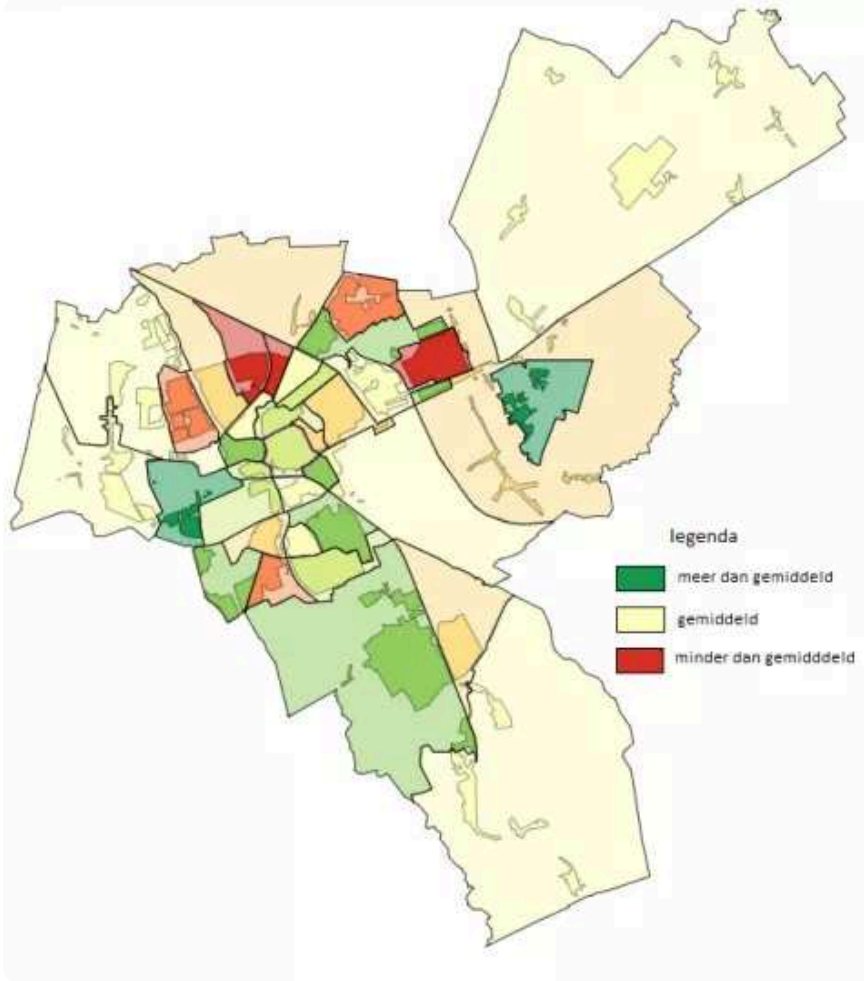
De levensverwachting neemt toe, maar ook het aantal jaren dat het leven niet in goede gezondheid is¹. Dit gaat vaker gepaard met combinaties van meerdere gezondheidsproblemen. De vergrijzing zal dus gepaard gaan met een grotere behoefte aan ondersteuning en zorg voor complexere situaties. Daar komt bij dat mensen steeds langer zelfstandig thuis blijven wonen. Het steun-en-zorgstelsel zal er anders uit gaan zien.

De zorgvraag neemt dus toe, terwijl het aantal jongeren juist stagneert, waardoor er niet voldoende personeel is om aan deze vraag te voldoen. In 2035 wordt in de provincie Groningen een arbeidsmarkttekort van bijna 10.000 medewerkers verwacht in de sector zorg en welzijn². De kloof tussen vraag en aanbod wordt steeds groter in zorg en welzijn. Dit vraagt om een bredere oplossing waarbij de nadruk waarschijnlijk meer komt te liggen op welzijn-en-gezondheid. Door in te zetten op preventie en ondersteuning wordt de zorg ontlast. De verwachting is daarmee dat het gebruik van Wmo-voorzieningen juist zal toenemen en meer beroep wordt gedaan op mantelzorgers en vrijwilligers.

¹ Sociale staat van Nederland (2020); SCP o.b.v. Statline; CBS

² Prognosemodel ZW, CBS & ABF, <https://prognosemodelzw.nl/>

Percentage wijkbewoners dat een 7 of hoger geeft voor hun gezondheid, 2024



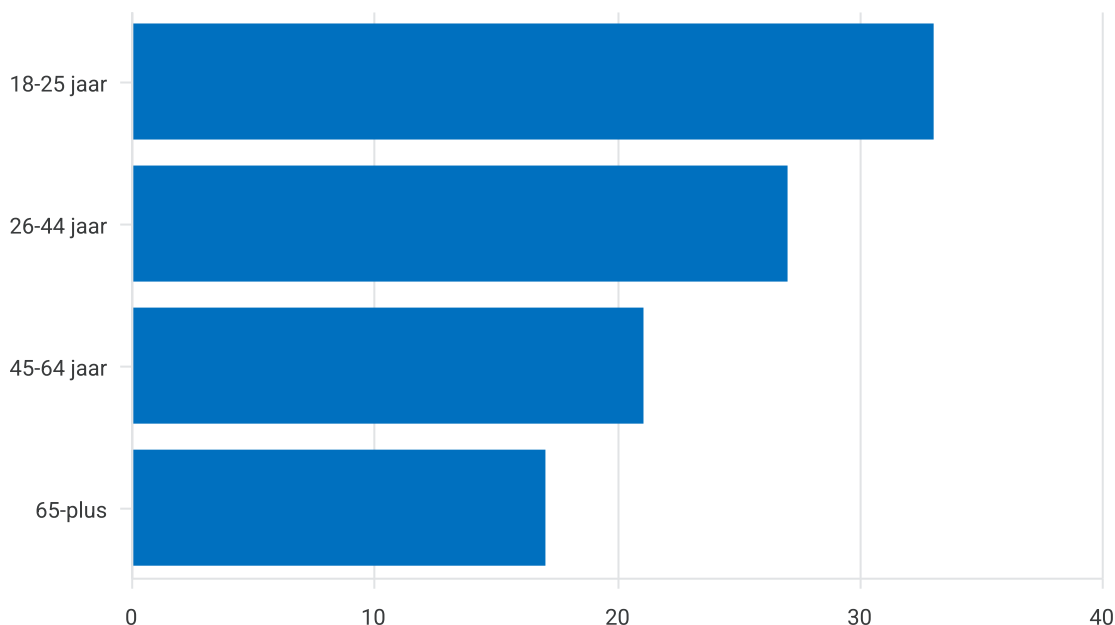
Contacten en meedoen: verschillen in wijken en leeftijdsgroepen

Het percentage dat een 7 of hoger geeft voor meedoen in de samenleving is in 2024 toegenomen tot 81%. Twee jaar eerder, in het staartje van de coronacrisis, was dit 66%. Inwoners van de gemeente geven gemiddeld een 7,4 voor de manier waarop zij meedoen in de samenleving. Inwoners van de wijken De Hoogte, Indische Buurt en Vinkhuizen geven de laagste cijfers, terwijl mensen uit Glimmen/Noordlaren/Onnen, Meerstad en De Hunze/Drielanden/Ruischerwaard de hoogste cijfers geven. Meedoen door te werken is de laatste jaren toegenomen.

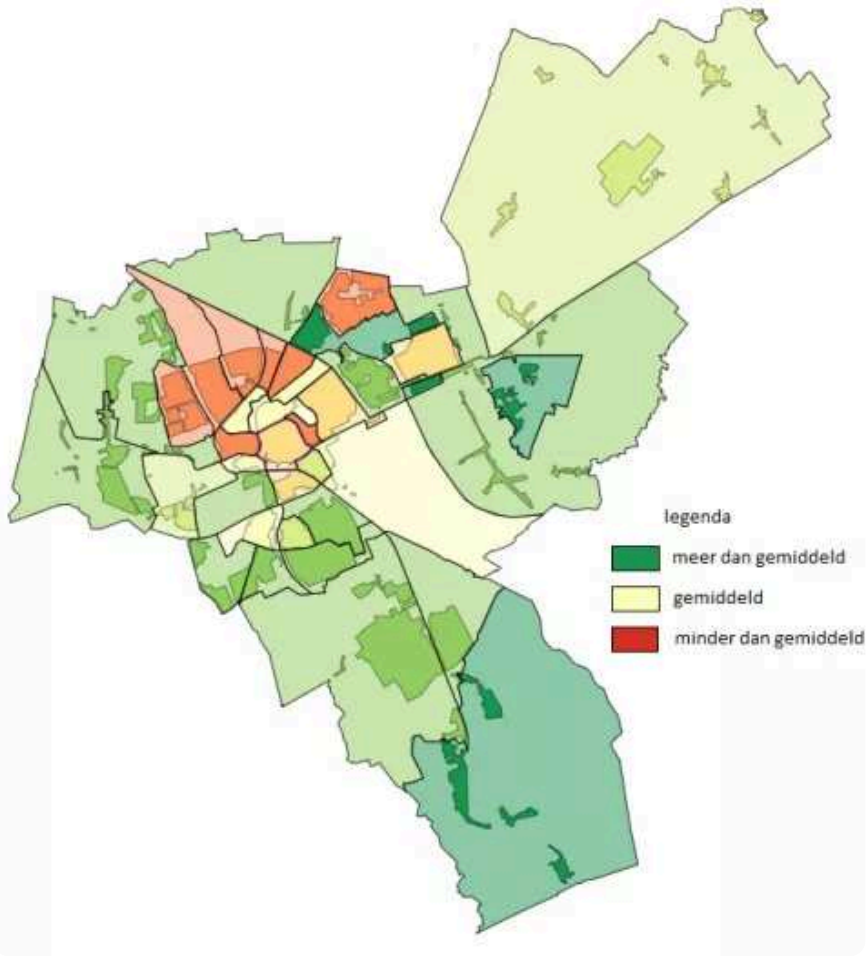
Eenzaamheid neemt af met leeftijd

Veel inwoners vinden dat ze voldoende contacten hebben (94%) en zeggen terug te kunnen vallen op familie, vrienden of buren wanneer zij ondersteuning of zorg nodig zouden hebben (93%). Tegelijk voelt een kwart van de inwoners zich vaak of soms eenzaam. Dit was in de jaren hiervoor iets hoger (27%). De ervaren eenzaamheid neemt af naarmate men ouder is: van de jongeren (18-25 jaar) voelt 33% zich soms of vaak eenzaam, terwijl dit voor 65-plussers 17% is. Ook zien we grote verschillen tussen de wijken. In De Hoogte voelt 40% zich soms of vaak eenzaam, in Glimmen/Noordlaren/Onnen is dit 10%.

Eenzaamheid naar leeftijdsgroep, 2024



Rapportcijfer dat inwoners geven voor meedoen in de samenleving



Hulp en zorg voor Stadgers dichterbij dan voor inwoners dorpen

Een ruime meerderheid van de inwoners (82%) is tevreden over de aanwezigheid van medische zorg in de buurt, zoals een huisarts, apotheek, tandarts of fysiotherapeut. Daarnaast is twee derde tevreden over de aanwezigheid van instanties voor welzijn en zorg, zoals WIJ Groningen. In het algemeen zijn Stadgers hierover meer tevreden dan inwoners in dorpen en buitenwijken.

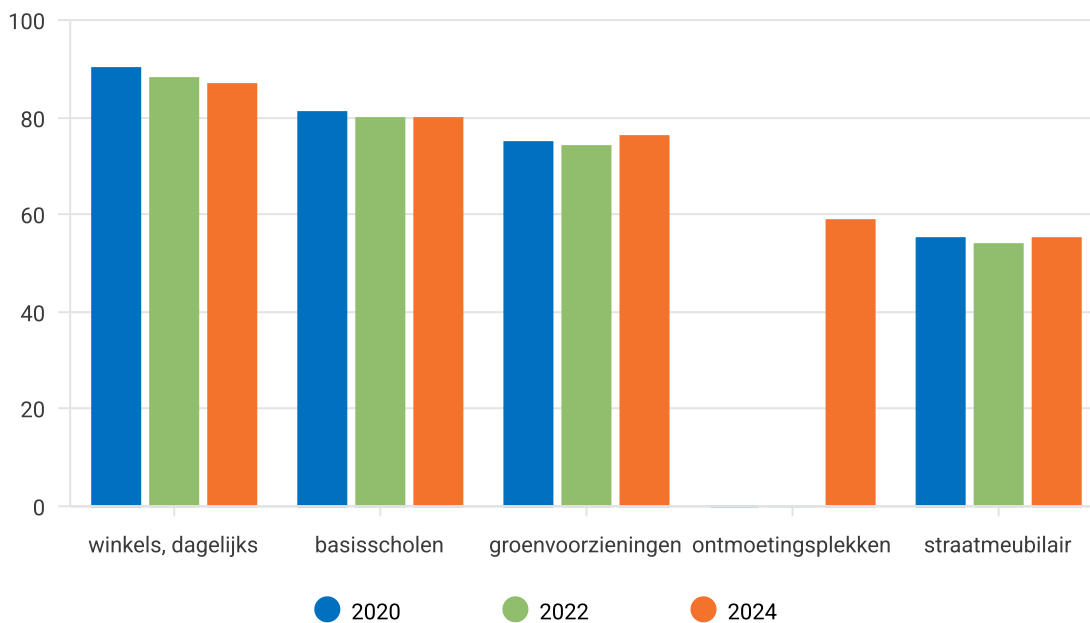
In 2024 zien we opnieuw dat meer inwoners actief aan sport doen: 74%. Tegelijkertijd zien we bij de tevredenheid over de aanwezigheid van sportvelden een dalende trend: van 68% in 2020, via 60% in 2022 naar 58% in 2024. Dit geldt voor verreweg de meeste wijken en dorpen. De laatste jaren zijn er ook in de openbare ruimte plekken voor sport en spel.

We zien grote verschillen tussen de wijken bij de tevredenheid over plekken in de buurt waar wijkbewoners elkaar kunnen ontmoeten, zoals buurthuizen, pleinen en parken. Een lage tevredenheid zien we in de nieuwere wijken aan de randen van de stad, met als uitschieter Meerstad, waar 7% van de inwoners hierover tevreden is. De hoogste percentages van 75% zien we in een aantal wijkvernieuwingswijken zoals de Oosterparkwijk en de Indische buurt.

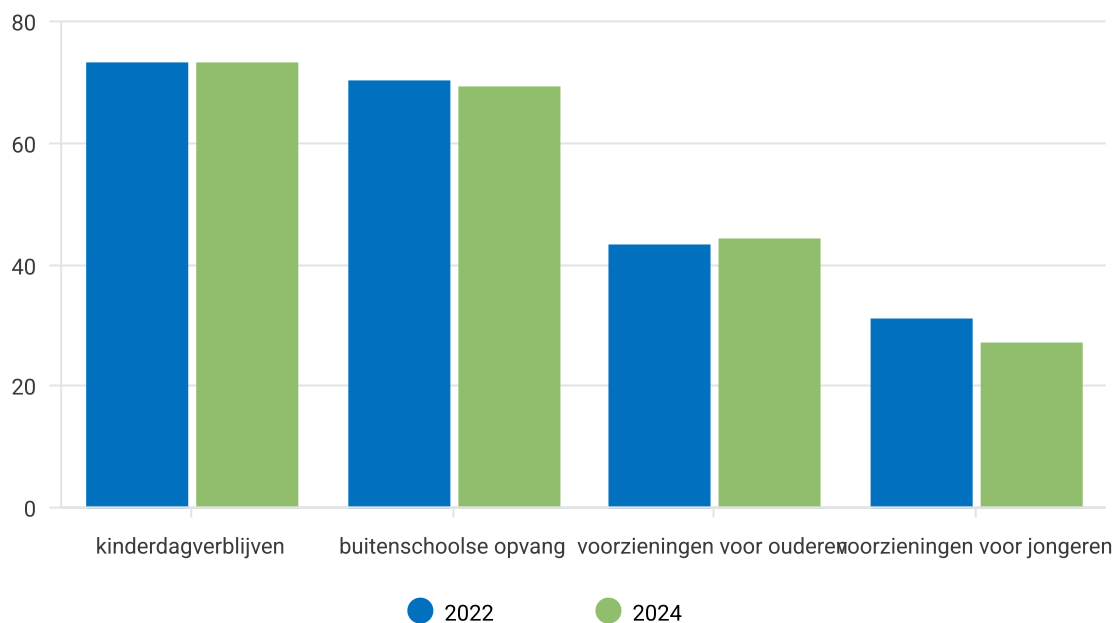
Nog altijd geldt voor de winkels voor dagelijkse boodschappen een stabiel hoog cijfer: bijna 90% van de inwoners is hierover (zeer) tevreden.

In grote lijnen zien we samenhang tussen de tevredenheid over de aanwezigheid van voorzieningen enerzijds en anderzijds de ontstaansgeschiedenis van wijken en de toenmalige visie op de inrichting ervan. In oudere wijken zijn in het algemeen meer inwoners tevreden over het voorzieningenniveau. De inwoners van de kleine dorpen en de nieuwere wijken aan de oost- en westkant van de gemeente zijn het minst tevreden over het voorzieningenniveau in de buurt. Voorzieningen zijn voor hen meestal wat verder weg.

Tevredenheid voorzieningen



Tevredenheid voorzieningen voor specifieke groepen

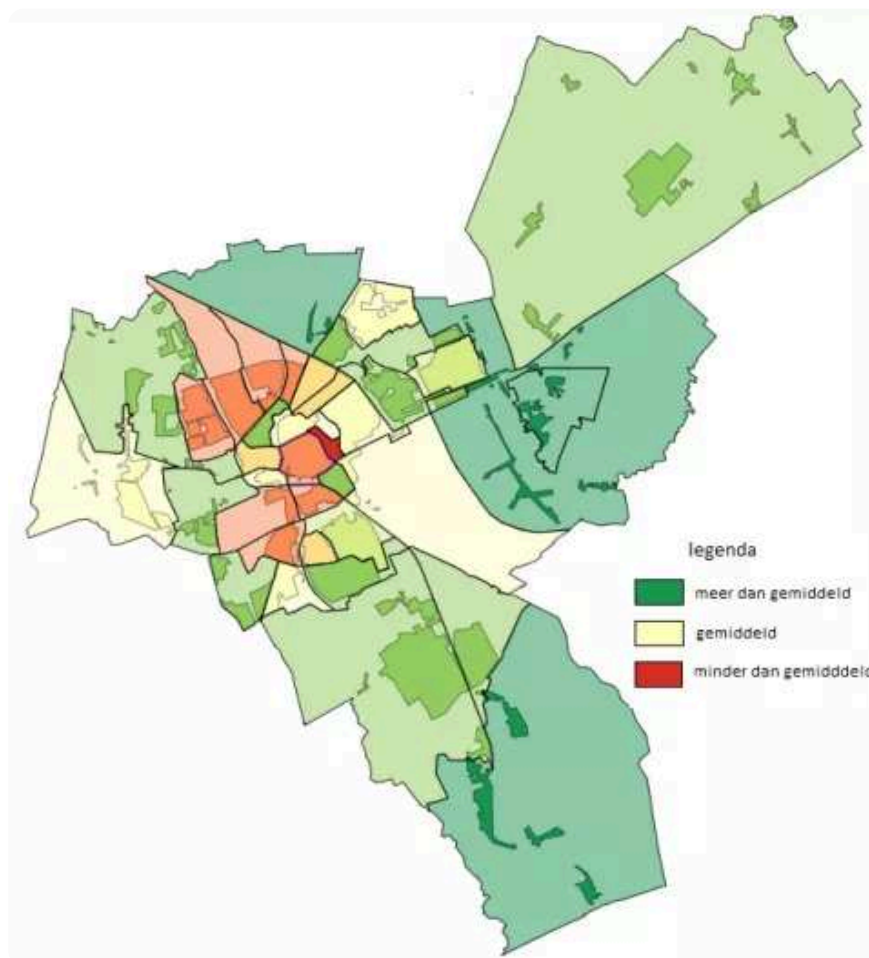


Meeste saamhorigheid in dorpen

In het algemeen vinden inwoners dat ze in een prettige buurt wonen (87%) en dat buurtgenoten prettig met elkaar omgaan (74%). Dit blijkt uit de enquête leefbaarheid 2024. Ook de omgang tussen verschillende groepen wordt vaak als prettig ervaren. Zo geven inwoners aan dat jongeren en ouderen (66%), bevolkingsgroepen van verschillende herkomst (64%) en studenten en overige inwoners (62%) prettig met elkaar omgaan. Verder voelt ruim de helft (60%) van de inwoners zich thuis bij buurtgenoten. Minder inwoners vinden dat ze in een gezellige buurt met veel saamhorigheid wonen: 37% is het eens met deze stelling. In de dorpen zien we hoogste scores, en lagere scores zijn te zien in wijken waar veel jongeren wonen. Zij zijn veelal minder op de buurt gericht en meer op hun leeftijdgenoten. Verder zien we lagere scores in de wijkvernieuwingswijken, maar ook hier en daar flinke verbeteringen.

In 2024 deed bijna een derde van de volwassenen wel eens vrijwilligerswerk; een lichte toename ten opzichte van de peilingen in 2020 en 2022. Verder zet 26% van de volwassenen zich wel eens actief in voor de eigen buurt.

Percentage wijkbewoners dat vindt dat ze in een gezellige buurt wonen waar veel saamhorigheid is, 2024

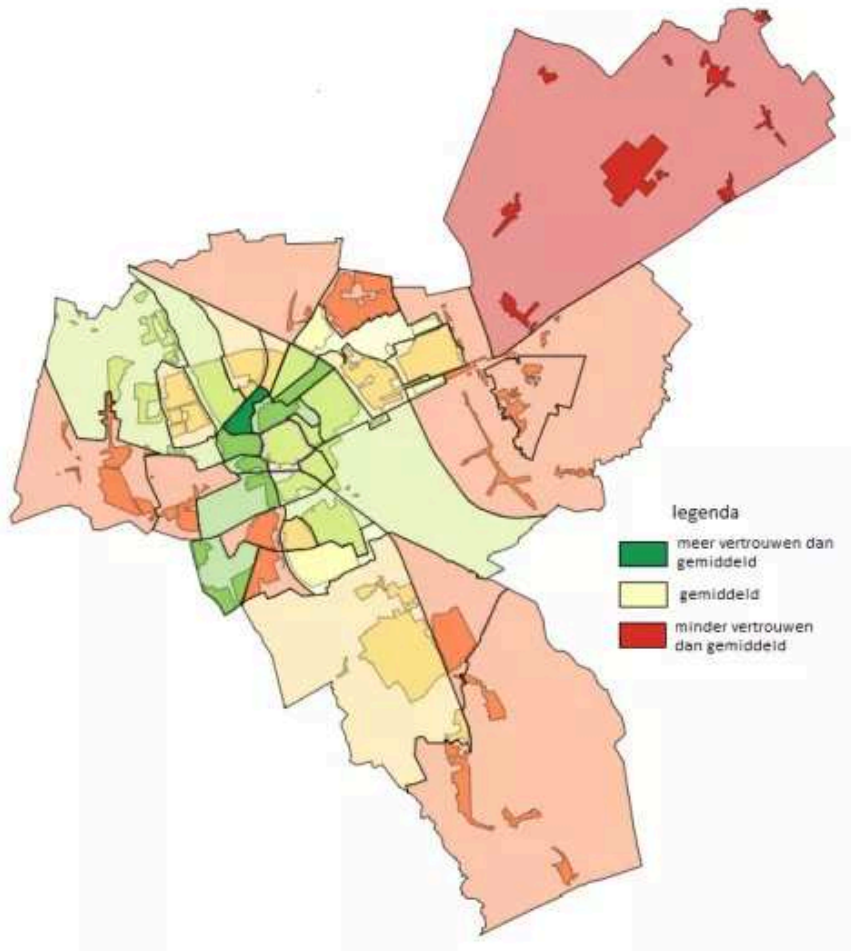


Vertrouwen in gemeente toegenomen, praktische info graag 'op de mat'

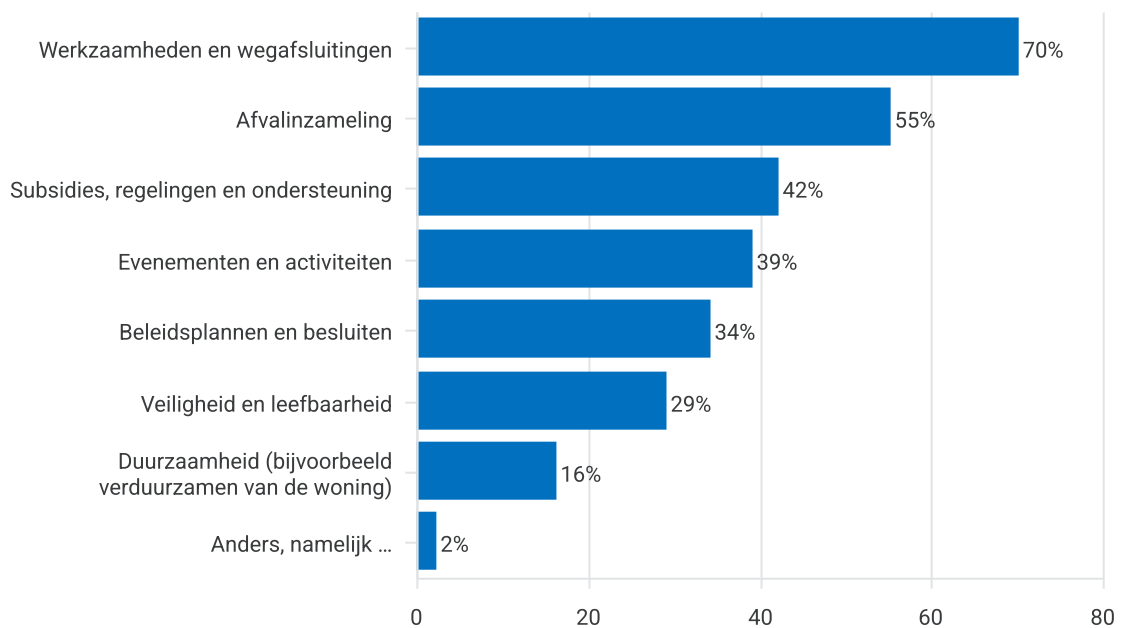
Uit de enquête leefbaarheid blijkt dat het vertrouwen in de gemeente is toegenomen. In 2022 had 30% van de inwoners vertrouwen in hoe de gemeente werd bestuurd. In 2024 is dit gestegen naar 37%. De helft van de inwoners vindt dat ze voldoende informatie krijgen van de gemeente over plannen en besluiten in hun buurt. Iets meer dan een derde (36%) van de inwoners vindt dat ze voldoende hun mening kunnen geven over de plannen en besluiten van de gemeente in hun buurt. Er zijn grote verschillen tussen de wijken/gebieden. In de dorpen zien we bijvoorbeeld veel lage scores, vooral in Ten Boer.

Uit een onderzoek bij het inwonerspanel blijkt dat verreweg de meeste inwoners informatie van de gemeente raadplegen via online communicatiebronnen, ook ouderen. De website van de gemeente is voor de meesten makkelijk te vinden, en dat geldt ook voor de gezochte informatie. Voor 79% is de informatie meestal ook goed te begrijpen. Inwoners vinden praktische informatie, zoals info over wegwerkzaamheden, afvalinzameling en subsidies het belangrijkste om te ontvangen en niet zelf te hoeven zoeken. Een brief of een melding in een speciale app hebben de voorkeur.

Percentage wijkbewoners dat vertrouwen heeft in de manier waarop de gemeente wordt bestuurd, 2024



Welke informatie van de gemeente vind je het belangrijkste om te ontvangen? Max. 3 antwoorden, 2025



Criminaliteit rond harddrugs stijgt, jeugdcriminaliteit daalt

Veiligheid blijft een belangrijk thema, dit blijkt ook uit de enquête over thema's voor de gemeenteraadsverkiezingen van 2026: veiligheid staat op plek twee. In het afgelopen jaar zien we het aantal meldingen rondom drugscriminaliteit verder toenemen. We zien daarnaast dat inwoners steeds vaker hun mening kenbaar maken: het aantal aangemelde en niet-aangemelde demonstraties is in de afgelopen vier jaar toegenomen met 66%. Het aantal incidenten rond personen met verward en onbegrepen gedrag fluctueert rond de 3.000 per jaar, en ligt de laatste jaren aan de hogere kant.

Jeugdcriminaliteit neemt af

De oorzaken van veiligheidsproblematiek liggen vaak in sociale-omgevingsfactoren, bijvoorbeeld doordat inwoners langere tijd niet de goede zorg of ondersteuning hebben gehad of omdat ze in een omgeving wonen waar al veel sprake is van verloedering, criminaliteit en overlast. Met name jongeren zijn gevoelig voor deze omgevingsfactoren. Toch zien we in de jeugdcriminaliteit een lichte daling voor zowel de gehele gemeente als in de wijkvernieuwingswijken in het noorden van de stad. De daling volgt de landelijke trend.

Digitale veiligheid en cybercrime

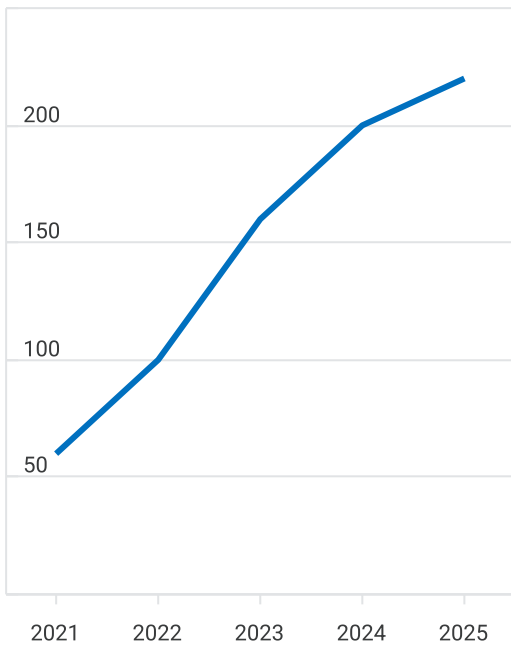
Digitale criminaliteit raakte ook in 2025 veel inwoners, ondernemers en organisaties, met grote financiële, economische en emotionele gevolgen én effecten op de openbare orde. Uit een enquête bij het inwonerspanel (2026) blijkt dat 30% van de volwassen inwoners slachtoffer is geweest van digitale criminaliteit. Ook geopolitieke spanningen werken door in verhoogde cyberdreiging.

Weerbaarheid in noodsituaties

In het huidige geopolitieke klimaat is het van belang om goed voorbereid te zijn op mogelijk dreigende scenario's. Vanuit de Rijksoverheid is daarom eind vorig jaar een informatieboekje verstuurd om inwoners voor te bereiden op een noodsituatie. Uit panelonderzoek vanuit de gemeente Groningen blijkt dat twee derde voldoende medicijnen, drinkwater, voedsel en contant geld in huis heeft voor 3 dagen. Koken en warm eten maken zonder stroom heeft bijna 60% geregeld, en de helft heeft een noodpakket in huis.

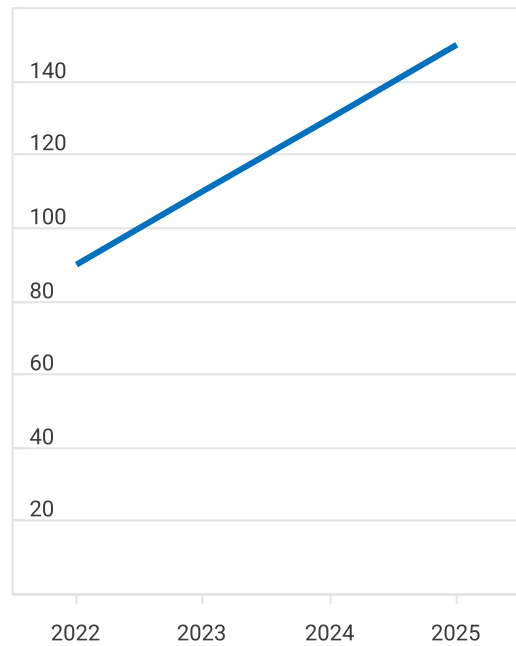
Drugscriminaliteit: bezit, handel en vervaardigen van harddrugs

afgerond op tientallen

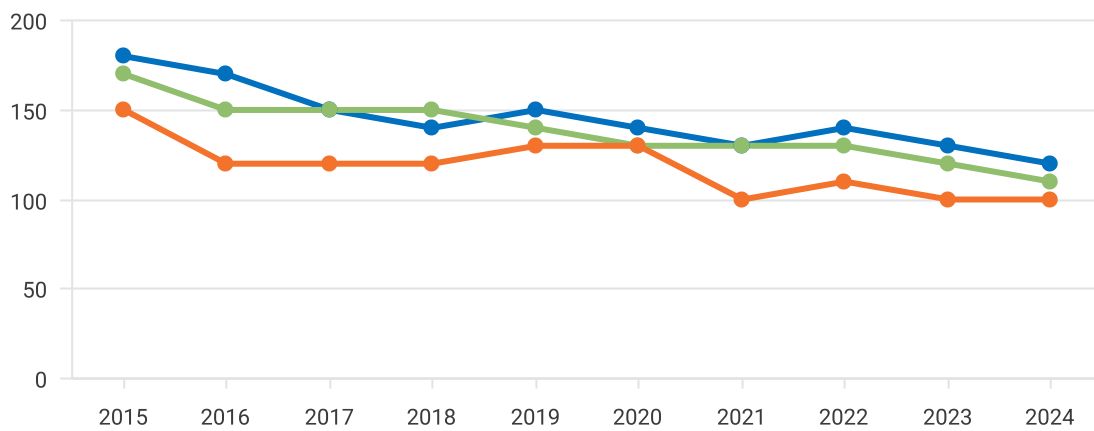


Aantal demonstraties, aangemeld en niet-aangemeld

afgerond op tientallen



Verdachte jongeren per 10.000 jongeren (8 t/m 27 jaar)



- Nederland
- wijkvernieuwingswijken Noord en Noordwest
- gemeente Groningen

In de wijken: meer inwoners verwachten vooruitgang buurt

Het optimisme over de toekomst van wijken is gemiddeld toegenomen: van 20% in 2020, via 23% in 2022, en in 2024 verwacht 27% dat de buurt er in de toekomst op vooruit zal gaan. Als we samenvatten wat hierboven over de wijken is vermeld dan zien we twee grote groepen van wijken.

Wijkvernieuwingswijken

De eerste groep zijn de wijkvernieuwingswijken, die zich onderscheiden van vrijwel alle andere wijken doordat veel wijkbewoners aspecten van veiligheid als belangrijke problemen zien. Dit is veelal in combinatie met criminaliteit, en in Lewenborg en De Wijert juist in combinatie met overlast door jongeren. Een ander aandachtspunt dat in veel wijkvernieuwingswijken voorkomt is de geschiktheid van de woning voor de leefsituatie van de bewoners. Ook zijn in deze wijken hogere percentages die moeite hebben met rondkomen en lagere percentages tevreden over de manier waarop ze (kunnen) meedoen in de samenleving.

De optelsom met een hoge mate van pessimisme van de wijkbewoners van Vinkhuizen over de toekomst van de buurt vraagt om aandacht: bijna 40% verwacht achteruitgang en slechts 19% vooruitgang van de wijk. In een aantal andere wijkvernieuwingswijken zien de bewoners juist positieve ontwikkelingen en verwachten er veel dat de buurt er nog verder op vooruit zal gaan. Dit is het geval in Selwerd/Tuinwijk, Indische buurt, Lewenborg en De Wijert. Het optimisme is ook toegenomen in De Hoogte.

Binnenstad

Veiligheid is een verder toenemend probleem in de Binnenstad. Het gaat dan om criminaliteit, verslaving en bijvoorbeeld het idee dat er vaak geweld is en mensen met wapens op zak rondlopen in de buurt. In minder sterke mate zien we dit ook in Binnenstad-oost. Vormen van overlast zijn ongeveer gelijk gebleven of afgenomen. We zien ook een duidelijke toename van het aandeel wijkbewoners dat vindt dat de buurt erop achteruit is gegaan. Bovendien verwachten er meer dan eerder dat ook de toekomst achteruitgang zal laten zien. Positieve ontwikkelingen in de Binnenstad zijn dat meer wijkbewoners dan eerder blij zijn met de nabijheid van bomen, planten en ander groen, en dat overlast door autoverkeer en gestalde fietsen is afgenomen sinds 2022.

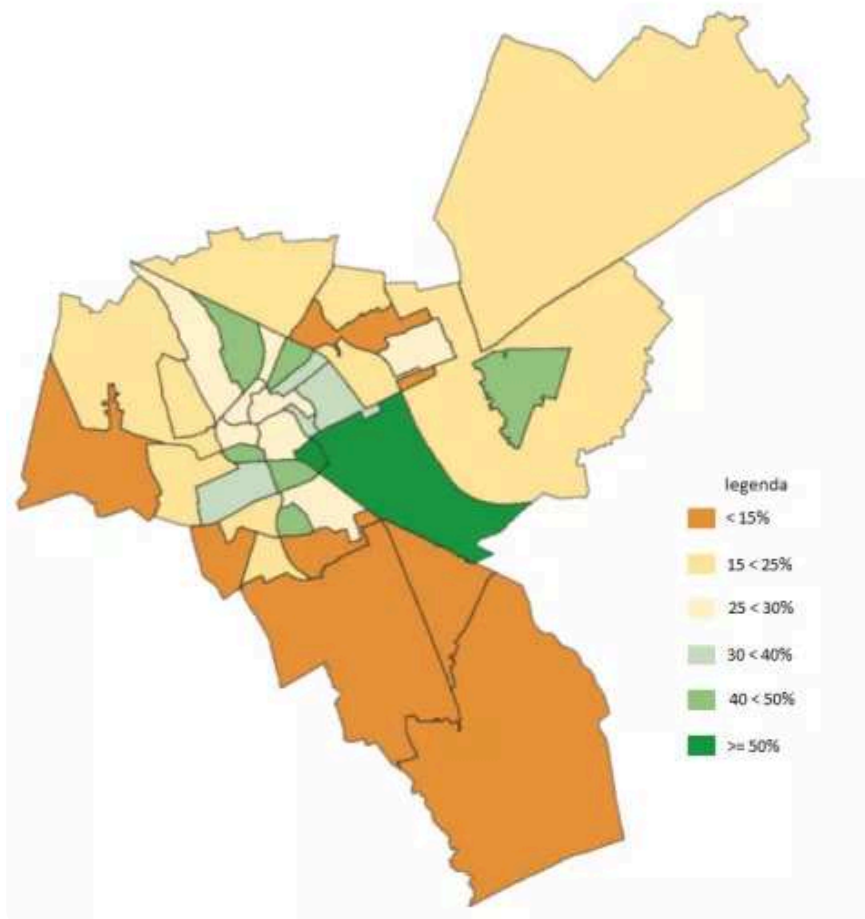
Hoogkerk

Behalve in de wijkvernieuwingswijken is veiligheid ook in Hoogkerk een probleem, vooral in combinatie met overlast door jongeren. En verder zien we ook hier een afname van het percentage dat zegt dat zijn woning geschikt is voor zijn leefsituatie. Bovendien is een groot deel van de inwoners somber gestemd over de toekomst van het dorp.

Dorpen en nieuwere buitenwijken

De overige dorpen en de nieuwere buitenwijken scoren op de meeste aspecten aan de gunstige kant. Dit geldt zowel voor inkomen, als voor woonsituatie, veiligheid en sociale aspecten van het leven. De tevredenheid over en nabijheid van voorzieningen ligt meestal lager dan in de stadswijken. Het vertrouwen in de gemeente is in de dorpen relatief laag, evenals het percentage dat vindt dat ze voldoende gehoord worden over plannen voor hun buurt. Het belangrijkste probleem is meestal verkeersveiligheid.

Percentage wijkbewoners dat verwacht dat de buurt er in de toekomst op vooruit zal gaan, 2024





Colofon

Stand van de gemeente Groningen 2026

Auteurs

- Laura de Jong (eindredactie)
- Mayan van Teerns (eindredactie)
- Maaïke Hartmans

m.m.v.

- Age Stinissen
- Kees Brandsma
- Gert Bos
- Mirthe Fokkema
- Oscar Kamminga
- Frans Oldersma
- Thaira Openneer
- Narly Rambharos
- Inge de Vries
- Harry Wassebalie
- Erik van der Werff

Kerngroep Basismonitor:

- Marcel Kiers
- Maaïke Hartmans
- Marcel Seubring
- Erik Til
- Nanka Karstkarel
- Bryan Bonsing
- Bas Bijsterveld
- Laura de Jong
- Mayan van Teerns

Datum van uitgave

6 mei 2026

Opdrachtgever

Gemeente Groningen

Fotografie

Deon Prins

Uitgave

Onderzoek, Informatie en Statistiek Groningen

Online publicaties OIS Groningen

<https://publicaties.oisgroningen.nl/>

LinkedIn

<https://linkedin.com/company/ois-groningen>

Contactgegevens

T: [\(050\) 367 56 30](tel:(050)3675630)

E: info@oisgroningen.nl

I: www.oisgroningen.nl